

AKT

5

09.09.2025

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKIJÄLIITON JÄSENLEHTI

akt.fi

AKT 120 vuotta

TYÖSUOJELUN TEEMANUMERO

Työsuojeluvaltuutettu
Leena Aho:
**"Elämä on" –
välillä haastavaa
mutta usein
myös rikasta** s. 4

12 LENTOTYÖ

Työpaikka kosmisessa
ympäristössä.

14 TURVATEKNIikka

Tekniikkaan ei voi
luottaa sokeasti.

16 PAKKOYRITTÄJYYS

"Tule yhtiömieheksi,
helppoa ja tuottoisaa"

SISÄLTÖ

AKT

AUTO- JA KULJETUSALAN
TYÖNTEKIJÄLIITON JÄSENLEHTI

5 | 2025

KANNESSA Leena Aho
Kuvaaja Mikko Perttunen

- 4 Työsuojeluvaltuutettu Leena Ahon – ihan tavallinen työpäivä
- 8 Edustajakokous linjaa AKT:n nelivuotiskauden toiminnan
- 9 Eurooppa foorumi: Suomi jäämässä työelämän tarkkailuluokalle
- 10 AKT Nuorten oma karting-ilta näytti 16-vuotiaan lahjat
- 12 Lentotyötä tehdään kosmisessa ympäristössä

- 14 Turvatekniikkaan ei voi luottaa sokeasti
- 16 Työelämän oudot ilmiöt "Tule yhtiömieheksi! Helppoa ja tuottoisaa!"
- 18 Pakkoyrittäjäys muutti muotoaan
- 20 Osasto 026 juhli kuusikymppisiä
- 24 Sää haastoi, musiikki yhdisti Työväen musiikkitapahtumassa

- 26 Rikotut työmarkkinat korjataan vasta vaaleilla
- 28 Näyttelemisestä varmuutta myös työpaikan neuvotteluihin
- 30 Kuljetusalalla korkea riski kuolemaan johtaviin työtapaturmiin
- 34 Man kan inte lita blint på säkerhetstekniken

VAKIOT: 3 Pääkirjoitus | 9 Takkunen | 11 Liiton kolumni | 23 Puhetta taloudesta | 31 Maailmalta | 32 Mökkien vuokraus | 33 Juristic Park | 36 Koulutuspalsta | 38 Osasto toimivat | 42 Viihdevaihte

MUISTATHAN
AKT 6/2025
ilmestyy
14.10.

TOIMITUS

John Stenbergin ranta 6,
00530 Helsinki
PL 313, 00531 Helsinki
akt.fi

• Aineistot toimitukseen:
toimitus@akt.fi

PÄÄTOIMITTAJA

Sini Silvän
044 412 3009
sini.silvan@akt.fi

ULKOASU

Rohkea Ruusu Oy
Seidi Guzejev
050 320 7907
seidi@rohkearuusu.fi

PAINO

Botnia Print Oy Ab,
Kokkola 2025

ILMOITUKSET

Kaupalliset
ilmoitusvaraukset:
Mika Mainos Oy,
050 528 7782
info@mikamainos.fi

Kiitos- ja kuolin- sekä
muut ilmoitukset:
ilmoitukset@akt.fi
tai jäsenrekisteri
09 6131 1244

Osastojen toiminta-
ilmoitukset aluetoi-
mistojen kautta.

Osoitemuutokset
jäsenrekisteriin
09 6131 1244

TILAUSHINTA
25 e / vuosikerta

Tilaukset:
jasenrekisteri@akt.fi

Lehti on Aikakausmedia
ry:n jäsen.

ILMESTYMISAIKATAULU 2025

Nro	DL osastot ja ilmoitusvaraukset	Aineisto- pv	Ilmestyy
1	16.1.	21.1.	4.2.
2	6.3.	11.3.	25.3.
3	29.4.	6.5.	20.5.
4	5.6.	10.6.	25.6.
5	21.8.	26.8.	9.9.
6	25.9.	30.9.	14.10.
7-8	13.11.	18.11.	2.12.

Ostovoima on meidän ansiotamme

Pääministeri **Petteri Orpo** väittää, että hallituksen toimin on saatu parannettua ostovoimaa. Ostovoima on voinut parantua, mutta ei hallituksen, vaan ay-liikkeen toimin.

Orpo osaa puhua mustan valkoiseksi. Hallitusta ei muuten voi kiitellä, mutta pääministeri osaa retoriikan, jolla kiemurtelee kuivin jaloin ylös mistä tahansa mutalammikosta.

Fakta on, että me ammattiyhdistysliikkeessä olemme ainoita, jotka ovat suoralla toiminnalla korrattaneet ostovoimaa.

SAK:N LIITOT ASETTIVAT vuosi sitten yhteisen palkkatavoitteen. Elinkeinoelämä nurisi, ettei palkkoihin ole varaa. Neuvottelemalla saatiin kohtuulliset palkankorotukset, eikä vain SAK:n liitoille vaan kaikille.

Näin palkansaajien ostovoimaa on saatu kasvaan. Vähintään se on saatu noususuuntaan, noin

vuoden 2018 tasoon siitä kuopasta mihin oli pudottu. Varmasti jopa elinkeinoelämä on salaa tyytyväinen palkkaratkaisuihin, kun kauppa alkaa käydä. Sitähän ostovoiman kasvu tarkoittaa.

Hallitus on todella monella tavalla vain pahentanut tilannetta ostovoiman suhteen. Työttömyysturvan leikkaukset ovat vieneet ihmisiä ahdinkoon. Vain yhtenä esimerkkinä lapsiperheköyhyys, joka on kasvanut jopa enemmän kuin ennakkoon pelättiin.

OSTOVOIMAN KASVU saa yhteiskunnassa aikaan ketjureaktion. Kun tavallisella työntekijällä on rahaa, hän uskaltaa hankkia kodin, matkustaa, käydä kampaajalla, ehkä jopa kaljalla, perustaa perheen ja ostaa lapsilleen vaatteita. Käydä vaikka pizzalla perjantain kunniaksi. Tämä kaikki pistää kotimaassa pyörät pyörimään: rakennetaan, investoidaan ja raha lähtee kiertoon.

Sini Silvän
päätoimittaja

Ja me AKT:ssä tiedämme, kun tapahtuu. Suomen tavariikenteestä kuljetetaan liki 90 prosenttia maanteitä pitkin. Meidän jäsenemme, AKT:n ammattilaiset pitävät niin tavaravirrat kuin henkilöliikenteen vauhdissa. Ja viennin tavaravirroista 96 prosenttia kulkee satamissa eli AKT:n ahtaajien välityksellä merille.

PALKANKOROTUKSIEN TUOMAN ostovoiman hyöty on Suomelle elintärkeää. Sillä on saatu todellisia eväitä talouskasvulle.

Siitä hallitus ei tunnu ymmärtävän mitään. Se elää omassa kuplassaan ja on esimerkiksi Kela-korvauksia nostamalla kasvattanut vain terveysjätien ostovoimaa ja veropäätösin varakkaimpien taloutta.

Varallisuutta suomalaisilla saattaa olla jopa enemmän kuin koskaan. Ostovoimaksi ja talouskasvuksi se kyllä muuttuu, kun saadaan aikaan luottamus. ●

Oss att tacka för köpkraften

ÖVERSÄTTNING **Kenneth Liukkonen**

Statsminister **Petteri Orpo** hävdar att köpkraften har förbättrats tack vare regeringens åtgärder. Köpkraften kanske har förbättrats, men inte på grund av regeringens åtgärder, utan tack vare fackföreningsrörelsens agerande.

Orpo vet hur man talar svart på vitt. Regeringen kan endast berömmas, men åtminstone statsministern kan retoriken till att krypa sig fram med torra fötter, från vilken som helst lerpöl.

Faktum är att vi i fackföreningsrörelsen är de som med direkta åtgärder förbättrat köpkraften.

FFC:S FACKFÖRENINGAR lade för ett år sedan fram ett gemensamt lönemål. Näringslivet jämrade att det inte finns råd till lönerna. Med förhandlingar uppnåddes rimliga lönehöjningar - inte bara för FFC:s föreningar utan för alla.

På detta sätt har löntagarnas köpkraft kunnat ökas. Ätminstone har man lyckats få den i uppå-

triktningen, till ungefär 2018 års nivå, med andra ord, ut ur gropen den hade kommit. Troligtvis är även näringslivet i tysthet nöjd med löneavtalen, då handeln börjar fungera. Det är ju vad ökning av köpkraften betyder.

Regeringen har egentligen på många sätt förvärrat situationen vad som gäller köpkraften. Besparingar i arbetslöshetsersättningarna har lämnat människor i ett svårt läge. Bara som ett exempel, har barnfattigdomen ökat mera än väntat.

UTVECKLANDET AV köpkraften skapar en kedjereaktion i samhället. När en vanlig arbetstagar har pengar, vågar hen köpa ett hem, resa, gå till frisören, kanske till och med ta en öl, bilda familj och köpa kläder till sina barn. Fara på pizza fredagen till ära. Allt detta sätter hjulen i gång i landet: det byggs, investeras och pengarna kommer i omlopp.

Och vi på AKT vet när det händer. Nästan 90 procent av den finska godstransporten sker på landsväg. Våra medlemmar, AKT:s löntagare, håller både varuflödet och persontransporten på gummihjul igång. Och 96 procent av exportvarorna flödar ut genom hamnarna med hjälp av AKT:s stuveriarbete.

LÖNEHÖJNINGARNA som skapar köpkraft är avgörande för Finland. Med hjälp av det har man gödat den ekonomiska tillväxten.

Regeringen tycks inte ha förståelse om detta. Den lever i sin egen bubbla och har till exempel genom att öka FPA-ersättningarna och skattereformerna, endast ökat sjukvårdsjättarnas köpkraft och de rikastes förmögenhet.

Finländarna kan ha mera förmögenhet än någonsin. Det omvandlas till köpkraft och ekonomisk tillväxt när ett det finns utrymme för förtroende. ●

"Elämä on" – välillä haastavaa mutta usein myös rikasta

Leena Ahon päivä työsuojeluvaltuutettuna on usein olkapäänä ja lyhytterapeuttina olemista.

TEKSTI JA KUVAT **Mikko Perttunen**

Leena Aho työskentelee Pohjolan Liikenteellä Tampereella. Perjantaisin hän keskittyy työsuojeluvaltuutetun tehtävään, mutta muuten työpäivät menevät bussin ratissa.

↑ Yksi Leena Aholle päätyneistä tehtävistä on taukotilan kahveista huolehtiminen. Hän myös järjestää neljä kertaa vuodessa yhteisen nyyttärihenkisen tapahtuman.

↑ Välillä Leena Ahon työpäivä on yhtä lyhytterapiaa. Kuvassa vasemmalla Satu Venesvirta.

↑ Leena Aho istuu välillä tunteja kahvihuoneessa, kun kuljettajat tulevat juttelemaan toinen toisensa perään.

JOKA PERJANTAI Pohjala Liikenteen **Leena Aho** istuu bussin penkin sijaan pieneen toimistoon yhtiön Viinikan varikolla. Luvassa on 10 tuntia työsuojelua.

– Kun kuljettajat tulevat tauolle, he tulevat usein juttelemaan, mitä on mielen päällä. Usein ne ovat ihan arkielämän huolia. Kyllä tässä on tietynlainen äidin rooli muodostunut. Tai jopa psykologin, Aho nauraa.

Ja äidin roolin Aho kyllä osaa.

Kotona odottaa nimittäin amerikkalaisen aviomiehen kanssa liki kolmen vuosikymmenen aikana rakennettu 12-lapsinen perhe. 8–27-vuotiaiden lasten lisäksi lapsenlapsiakin on siunaantunut jo kaksi. Lapset ovat niin eri ikäisiä, että äidinkin roolia on osattava hoitaa monesta eri näkökulmasta.

Vaikka monet työntekijöiden huolista saattavatkin olla verrattain kevyitä, kohtaa Aho työpäivissään myös raskaampia aiheita. Avioerot ja irtisanomiset ovat bussikuskinkin elämää mullistavia asioita.

– Välillä saatan neljäkin tuntia istua kahvihuoneessa, ja jatkuvasti tulee uusi ihminen juttelemaan, Aho sanoo.

TYÖSUOJELUVALTUUTETUN ROOLISTA saat-
taa monelle tulla mieleen ennen kaikkea työhön
liittyvät turvallisuuskysymykset. Eivätkä Ahonkaan
päivät ole pelkkää olkapään tarjoamista.

– Kyllä säännöllisesti tulee eteen esimerkiksi
kolari- tai väkivaltatilanteita, hän sanoo.

Esimerkiksi huumeiden käytöstä on tullut Tam-
pereen kaupunkikuvassa näkyvämpää. Aho muiste-
lee, että kerran huumeiden käyttäjä alkoi kuristaa

↑ Kuljettajat joutuvat välillä ajamaan 5,5 tuntia
putkeen ilman taukoja. Leena Ahon mukaan
työnantaja pyrkii tehokkuuteen, mutta samalla
sairaslomat lisääntyvät.

toista matkustajaa, mutta hänet saatiin yhteistuu-
min taltutettua.

– Ihan tässä viime aikoina kyytiin nousi luulta-
vasti peukun käyttäjä, jonka kyytiin ottamista harkit-
sin tosissani. Hän oli aivan sekaisin, ja bussi oli vielä
täynnä ihmisiä. Se tilanne pelotti, Aho muistelee.

Työsuojeluvaltuutettu tekee myös yrityksen oma-
valvontaa ja esimerkiksi turvallisuuskävelyitä varik-
koalueella. Lisäksi hän istuu työsuojelukokouksissa
ja -toimikunnissa.

– Välillä saatan matkustaa jollain linjalla ja tar-
kastella turvallisuusasioita matkustajan näkökul-
masta, Aho selittää.

Työvuorojärjestelyt ovat ikuinen ongelma, ja nii-
den kanssa Aho saa taistella jatkuvasti.

– Niissä on paljon vääntämistä. Monella saattaa
olla vuoroihin liittyviä terveydellisiä syitä. Esimer-
kiksi aamuvuorossa aloitusajankohdat heittelevät
tosi paljon, ja kaikkien kroppa ei kestä sitä, että työt
alkavat joka aamu eri aikaan.

– Myös pyhätöydet puhuttavat. Niiden pitäisi jakau-
tua reilusti, mutta näin ei suinkaan aina ole, Aho
sanoo.

Pyhätöistä saatavat korvaukset ovat merkittävä osa
linja-autonkuljettajan tienestejä, joten kyseessä ei ole
merkityksetön asia.

– Työvuorojen epäreilu jakautuminen aiheuttaa
skismaa myös työntekijöiden välillä. Oikeastihan sen
ei pitäisi olla mitään rakettitiedettä, Aho muistuttaa.

KULJETTAJIEN ARKEA rasittavat myös autokier-
tojen vaihdot. Kuljettajat joutuvat välillä ajamaan
jopa 5 ja puoli tuntia putkeen ilman taukoja, kun

↑ Varikolla on Leena Ahon mukaan hyvä yhteishenki, vaikka välillä myös räiskyy. Kuvassa Petri Rantanen.

päätepysäkillä täytyy vaihtaa autokierto, ja lähtöaika on parhaimmillaan mennyt jo.

– Työnantaja pyrkii tällä tehokkuuteen, mutta se revittää meidän selkänahastamme, ja samalla sairaslomat lisääntyvät. Tätä viestiä viedään jatkuvasti eteenpäin johdolle, Aho sanoo.

Toisin kuin monella muulla liikennöitsijällä, Pohjolan Liikenteen Tampereen kuljettajat viettävät lähtökohtaisesti taukonsa samoissa tiloissa varikollaan.

– Tämä on älyttömän tiivis porukka. Jaamme keskenämme kaikki asiat, Aho kertoo.

TIIVISSÄ PORUKASSA tulee väistämättä välillä myös erimielisyyksiä.

– On välillä ollut isojakini riitoja. Ja toisinaan ihan pienistäkin asioista. On tämä välillä vähän lastentarhameininkiä, Aho naurahtaa.

Kaiken kaikkiaan varikolla on 127 Tampereen bussiliikenteessä työskentelevää kuljettajaa. Heistä naisia on noin 30.

Pohjolan Liikenteen porukassa on myös viitisentoista ulkomaalaistaustaista työntekijää. Heidän pyynnöstään varikon vessoihin on asennettu bidee-suihkut ja yhteisissä illanvietoissa huolehditaan uskonnon mukaisesta ruokavaliosta.

– Nämä ovat niitä pieniä asioita, joilla otetaan eri taustat ja kulttuurit huomioon, Aho sanoo.

Välillä Aho on saanut olla myös suojelemassa ulkomaalaistyöntekijöitä moderaattorina, kun työyhteisön Whatsappissa on lähetetty ehkä henkilöiden sitä tiedostamattakaan rasistisia viestejä.

– Meillä on kuitenkin loppujen lopuksi toimiva ja hyvä työyhteisö, Aho lopettaa.

YHTEISHENKEÄ kohotetaan muun muassa neljä kertaa vuodessa järjestettävillä yhteisillä nyttärihenkisillä tapahtumilla. Näiden lisäksi Aho organisoii tänä syksynä toisen kerran Lapset töihin -päivän varikolla.

Erityisesti kaksi työsuojeluun liittyvää asiaa on jäänyt Ahon mieleen. Vuonna 2022 avatulla varikolla työskenteli aiemmin esihenkilö, joka surutta kiusasi alaisiaan.

– Ajattelin, että jonkun on pakko uskaltaa puuttua. Lopulta hän saikin lopputilin.

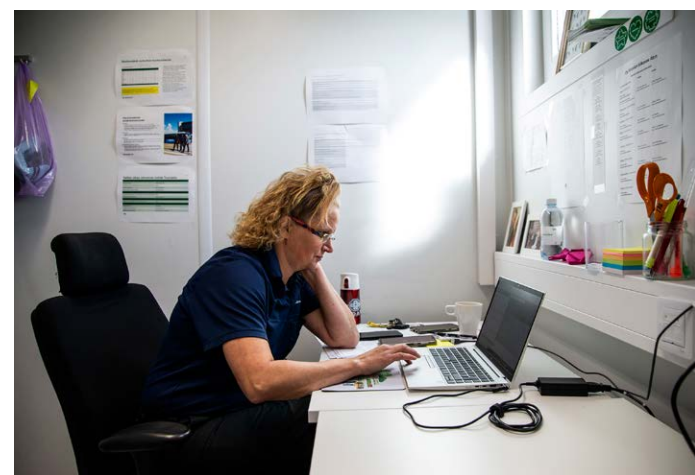
Toinen hyvin muistiin jäänyt asia liittyi työntekijöiden parkkialueeseen. Aiemmalla parkkialueella autot olivat jatkuvan ilkvallan ja varastelun kohteena, mutta parkkipaikkaa ei saatu vaihdettua.

– Yhtenä sunnuntaina erään työntekijän autosta oli jo viety kolme rengasta ja rosvot olivat neljännen kimpussa, kun toinen kuski osui paikalle. Lopulta parissa tunnissa pyhäpäivänä tuli päätös siirtää parkki nykyiselle paikalleen, Aho sanoo.

– Kyllä minua kuunnellaan, jos on tosi kyseessä, mutta sitä valtaa ei tietenkään saa käyttää väärin. Muutoksia tapahtuu kuitenkin vain silloin, jos uskaltaa avata suunsa, hän jatkaa.

ÄÄNENSÄ KUULUVIIN Leena saa myös esimiesten ja paikallisen operatiivisen johdon kanssa, ja keskusteluyhteys on periaatteessa yhtiössä aivan ylös saakka. Myös sidosryhmien kanssa ollaan tiiviissä vuorovaikutuksessa. Esimerkiksi Nysse eli Tampereen seudun joukkoliikenne kuuntelee luotamushenkilöitä tarkalla korvalla.

– Tässä tehtävässä pääsee vähän kulissien taakse, mikä tekee osaltaan työstä kiinnostavaa.

↑ Leena Ahon toimistoon tullaan monenlaisten huolien kanssa.

Mutta kuka suojelee Leenaa?

Työsuojeluvaltuutetun työssä joutuu ottamaan vastaan ja kantamaan monenlaisia huolia, jotka väistämättä kuormittavat myös häntä.

– Esimerkiksi tuo aiemmin mainittu esimiehen irtisanominen oli pitkä prosessi, ja jouduin tuolloin miettimään, olenko ainoa, joka ajattelee näin, kun kukaan muu ei avannut suutaan.

Prosessin jälkeen Aho olikin pari viikkoa sairaalolomalla. Arkisemmasta kuormasta hän kuitenkin selviää esimerkiksi liikuntaharrastuksilla, laulamalla kuorossa ja hoitamalla puutarhaa.

– Otan tietoisesti omaa ja parisuhdeaikaa, jotta en olisi ympäri vuorokauden läsnä.

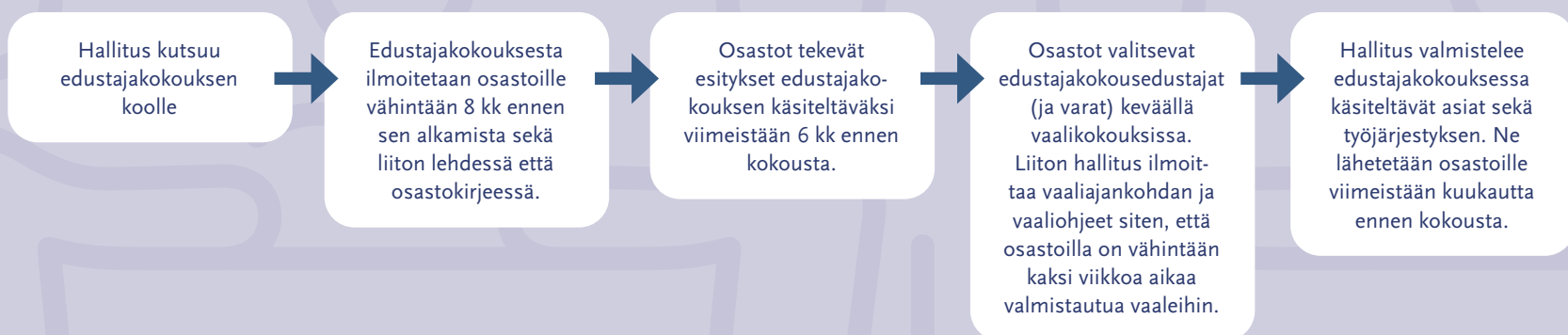
Toisaalta juuri sosiaalisuus ja ihmisten kanssa työskentely on tehtävän suola.

– Työsuojeluvaltuutetunkin roolissakin on säilytettävä terve itsekkyyks ja osattava vetää omat rajat. Kaikkeen ei voi puuttua vaan joskus on omaksuttava vain ajatus, että ”elämä on”, Aho muistuttaa. ●

Edustajakokous linjaa AKT:n nelivuotiskauden toiminnan

Osastojen valitsemat edustajat päättävät neljän vuoden välein AKT:n suuret linjat. Seuraava edustajakokous pidetään Tampereella 11.–13.6.2026. Siellä päätetään esimerkiksi liiton ohjelmasta.

TEKSTI **Hannele Siika-aho**

Käytännössä seuraavan edustajakokouksen valmistelu alkaa jo heti edellisen päätyttyä, kun päätetään seuraavan kokouksen ajankohta ja paikka. Jäsenille kokousvalmistelut alkavat näkymään noin vuotta ennen kokousta. Tampereen edustajakokousta ensi kesäkuussa valmistelevat työryhmät ovat parhaillaan aloittelemassa työtä. AKT:n hallitus on nimennyt työryhmien jäsenet ja niissä on mukana niin hallinnon, kentän kuin toimistonkin väkeä.

TES-asiat työryhmä käsittelee liiton edunvalvontastrategian suuntaviivat ja esittää seuraavan nelivuotiskauden tavoitteet (esimerkiksi ammattiliiton kanneoikeus).

Järjestö- ja koulutusasiat -työryhmä käsittelee muun muassa liiton järjestämiseen ja järjestäytymiseen, jäsenhankintaan, ammattiosasto- ja työpaikkatoimintaan sekä luottamushenkilöiden koulutukseen liittyvät asiat.

Elinkeinopolitiikatyöryhmä käsittelee kuljetus- ja logistiikkapalveluiden järjestämisen sekä liikenneinfrastruktuuri-investoinnit tavoitteena turvata pysyvät työsuhteet ja työsuhteen ehtojen jatkuvuus kaikissa, myös kilpailutilanteissa.

Säännöt ja talous -työryhmä esittää nelivuotiskauden pohjalta tarpeelliset muutokset sekä liiton sääntöihin että sen talouteen ja muihin resursseihin.

Työsuojeluasiat -työryhmä käsittelee työsuojeluun liittyvät asiat, kouluttamisen, perehdyttämisen sekä työsuojeluvuorokauden toiminnan.

Viestintä-työryhmä valmistelee ehdotuksen viestintän strategioista ja tavoitteista nelivuotiskaudelle.

Työryhmät tekevät ehdotukset edustajakokoukselle liiton ohjelmaksi vuosille 2026–2030. Edustajakokous valitsee keskuudestaan valiokunnat, joissa käsitellään ehdotukset. Sieltä ehdotukset viedään kokoukseen muokattavaksi ja hyväksyttäväksi.

Edustajakokous päättää myös mahdollisista sääntömuutoksista sekä valitsee liiton puheenjohtajat, hallituksen ja valtuuston jäsenet ja puheenjohtajat sekä tilintarkastajat. Kokous päättää myös osastojen sille lähettämistä aloitteista.

Tule mukaan vaikuttamaan osastosi kautta!

Osastot valitsevat edustajat kokoukseen. Jokaista alkavaa 150 jäsentä kohden osasto saa yhden edustajan sekä hänelle varaedustajan. Osastojen valinta-

kokoukset pidetään keväällä 2026. Valitut edustajat saavat tarkemman perehdytyksen kokouksessa päätettäviin asioihin.

Osastojen rooli edustajakokouksen päätöksenteossa on merkittävä. Jos haluat olla mukana rakentamassa AKT:n linjoja ja strategiaa seuraavalle nelivuotiskaudelle, seuraa osastosi tiedotusta, osallistu syksyllä aluekokoukseen, jossa käsitellään edustajakokoukseen liittyviä asioita – ja asetu vaikka ehdolle kokousedustajaksi. ●

Alueilla tapahtuu lisäksi

ALUEELLISIA KOKOUKSIA pidetään syksyllä alueiden omien aikataulujen mukaan. Näissä kokouksissa käydään epävirallisemmin läpi erilaisia edustajakokousasioita eli valmistaudutaan kokoukseen.

Lisätietoja näistä saat oman alueesi aluetoimitusijalta.

Kiinnostaako edustajakokousehdokkuus?

Osallistu alueesi kokoukseen!
Ole aktiivinen osastosi kokouksissa!
Kysy, kuuntele, keskustele!

Suomi jäämässä työelämän tarkkailuluokalle

Suomalaiset ay-johtajat ja poliitikot eivät juuri odota nykyiseltä EU-komissiolta palkansaajille myönteisiä päätöksiä. Jäsenmaiden rajat ylittävä yhteistyö voi toimia paremmin.

TEKSTI **Jaakko Takalainen** KUVA **Ilkka Heino**

Turkuun Eurooppa-foorumille elokuun lopulla kokoontuneet ay-johtajat ja poliitikot olivat varsin yksimielisiä siitä, ettei nykyiseltä EU:n komissiolta ole hyvää odotettavissa työntekijöille.

”Kylmät tuulet puhaltavat Euroopassa. Romuttuuko työntekijän turva?” paneelissa keskustelivat SAK:n puheenjohtaja **Jarkko Eloranta**, Euroopan parlamentin työllisyys- ja sosiaaliasioiden valiokunnan puheenjohtaja **Li Andersson**, entinen pääministeri ja kansanedustaja **Matti Vanhanen** sekä kansanedustaja **Niina Malm**.

Matti Vanhanen kehotti ay-järjestöjä panostamaan EU-komission työohjelmaan ja painostamaan komissiota. Ohjelman teksti on entisensä, työntekijämyönteinen.

Niina Malm totesi, että teksti voi olla entisensä, mutta tulkinnat eivät ole yhtä hyvät palkansaajien kannalta, eli teoria ja käytäntö eivät oikein kohtaa.

– Aikaisemmin Suomi oli työelämän asioissa mallioppilas. Me veimme sinne Eurooppaan hyviä käytäntöjä. Nyt Suomen [Orpo-Purran] hallitus on kääntänyt kelloa taaksepäin ja tekee kaikkensa estääkseen ay-toimintaa.

– Lakeja pitäisi säätää Suomessakin heikomman osapuolen, työntekijöiden, turvaksi. Kohta kai EU:sta tulee Suomen palkansaajille turva, jonkinlainen perälauta. Kai meistä tulee EU:n tarkkailuluokkalaisia työelämän asioissa, Malm pohti.

SAK:n puheenjohtaja Jarkko Eloranta komppasi Malmia.

– Aikaisemmin työntekijöiden ja työnantajien välistä keskustelua eli sosiaalista dialogia arvostettiin enemmän, mikä toi turvaa palkansaajien asemalle. Nyt työnantajat keskustelevat vain kaikesta kivasta, pehmoisesta ja porroisesta. Merkittävistä asioista, esimerkiksi

palkoista ja työajoista, ei haluta tehdä sitovia sopimuksia, Eloranta lausui.

Duunarin hyvä on osa kilpailukykyä

Meppi Li Andersson uskoi kuitenkin olevan mahdollista, että EU-parlamentti pystyisi painostamaan komissiota työelämän kehittämisessä, esimerkiksi työehtosopimusten kattavuuden lisäämiseksi.

– EU yrittää panostaa kilpailukykyynsä, jotta pärjäisi USA:lle ja Kiinalle. Minusta työntekijän hyvä kohtelu ja työsuhteturva ovat tärkeä osa kilpailukykyä, Andersson totesi.

Matti Vanhanen kehotti ay-järjestöjä maiden rajat ylittävään yhteistyöhön, koska eurooppalaisten yritysten koko kasvaa fuusioiden kautta.

Jarkko Elorannan mukaan eurooppalaisten yritysneuvostojen kautta onkin saavutettu hyvää maiden rajat ylittävää yhteistyötä. Isojen firmojen ja konsernien työntekijät ovat tavanneet toisiaan ja oppineet toisiltaan. ●

Voiko algoritmi antaa potkut?

TURUN EUROOPPA-foorumin paneelissa meppi **Li Andersson** otti esille myös algoritmien käytön yrityksissä.

– Voi kysyä, onko oikein, että algoritmi antaa työntekijälle potkut niin, ettei kukaan ihminen tarkasta tapahtumakulkua? pohti Andersson.

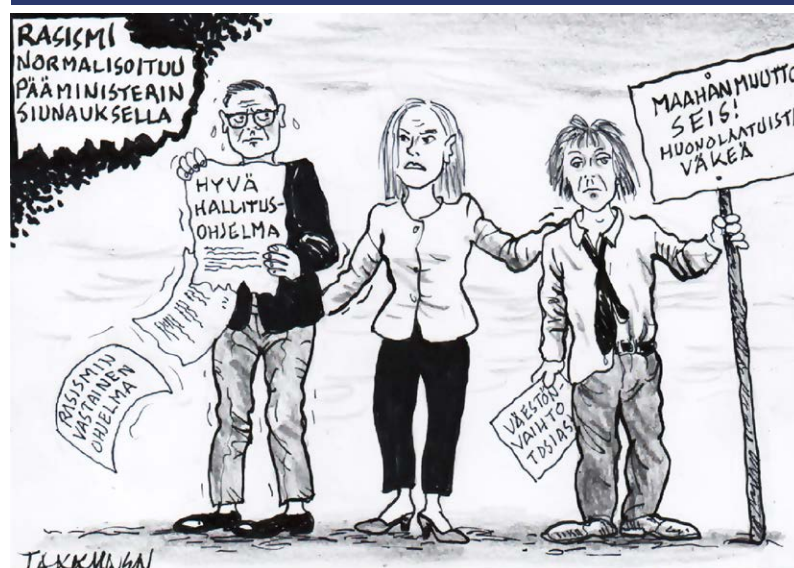
Esimerkiksi kauppajätti Amazonin varastoissa käytetään pitkälle menevää datan keruuta ja algoritmeja. Kauhukuva koneen (tai oikeammin ohjelman) tekemistä työntekijöiden irtisanomisista on mahdollinen. ●

Eurooppa-foorumilla Li Andersson kysyi, voidaanko algoritmien perusteella jaella potkuja. Jaakko Eloranta löysi positiivista vain eurooppalaisista yritysneuvostoista. Niissä työntekijät ovat saaneet ääntään kuuluviin rajat ylittäen.

TAKKUNEN

PIIRTÄNYT Timo Takkunen

Kartingia kallion uumenissa

AKT-nuorten karting-ilta Helsingissä tarjosi tiukkoja ohituksia ja kamppailua sekunnin tuhannesosista.

TEKSTI **Mikko Nikula** KUVA **Annika Rauhala**

– **O**n tää vähän eri kuin ajaa dösää Stadin keskustassa.
– Ja vielä enemmän erilaista kuin se, kun ajaa suoraa maantietä Helsingin ja Oulun väliä.

Kartingradalla kaasujalkaa ei tosiaan tarvinnut hillitä. Mitä nyt sen verran kuin mutkat vaativat. Muuten sääntöjen noudattamiseen riitti melkein päse, ettei estänyt nopeampien ohituksia, ei kiilannut kenenkään toisen kuljettajan ajolinjalle eikä tehnyt muitakaan hölmöyksiä.

16-vuotias näytti muille mallia

Lauantai-iltapäivään sovitun nuorten jäsenten tapahtuman järjesti Helsingin Autoalantyöntekijät eli ammattiosasto 007. Lisäsävöksen ajamiseen toi se, että Myllypurossa väestönsuojan yhteydessä sijaitseva ajopaikka on ensinnäkin Helsingin ainoa sisärata, mutta lisäksi se on Euroopan ainoa ja mahdollisesti koko maailman ainoa kartingpaikka, joka on rakennettu peruskallion sisälle.

Nuorin osallistuja, 16-vuotias **Väinö Niemi**, oli koko joukon kokenein kuski.

– Neljä vuotta olen ajanut kilpaa, ja olen oman ikäluokkani rankingissa Suomen kolmaskymmenes, hän kertoi.

AKT:n ja ammattiosaston tapahtumassa hän oli kuitenkin mukana ensi kertaa.

– Opiskelen Stadin ammattiopistossa yhdistelmäajoneuvonkuljettajaksi. Sain viestin sähköpostiin, että olet opiskelijajäsen ja tällainen kartingjuttu olisi, niin halusin sitten tulla.

Kun ajamaan päästiin, lajiin perehtymätönkin katsoja pystyi helposti bongaamaan radalta Niemen, joka otti nopeasti paikkansa joukon kärjessä ja ohitti monia kuljettajia useilla kierroksilla.

Logistiikan opiskelijat osallistuivat toisistaan tietämättä

Kolmekymppiset **Abderrahmane Benmoumen** ja **Moatasem Aidaros** yllättyivät tavatessaan toisensa Myllypurossa. He tuntevat toisensa koulun kautta, mutta olivat toistensa aikeista tietämättä päättäneet

tulla ajamaan kartingia, josta tieto heille oli tullut sähköpostilla. Molemmat ovat opiskelijajäseniä, joilla ei ollut aiempaa kosketuspintaa AKT:n toimintaan.

Kaverukset opiskelevat logistiikkaa Stadin ammattiopistossa.

– Toivon, että pääsen varastotyöntekijäksi sen jälkeen, kun valmistun muutaman kuukauden päästä, sanoi Aidaros.

– Minulla menee vielä kahdeksan kuukautta, Benmoumen kertoi.

Jemenistä lähtenyt, Saudi-Arabian kautta Suomeen tullut Aidaros oli kokeillut kartingia pari kertaa aiemmin, tosin ei ennen Suomessa. Marokosta kotoisin olevalle Benmoumenille laji oli kokonaan uusi.

– Ajaminen näytti mielenkiintoiselta ja kun pääsin itse radalle, meni ihan hyvin. Loppua kohden sain vähän parempia kierrosaikoja, kun aloin tottua autoon.

Kartingitapahtuman päätteeksi Benmoumen ja Aidaros osallistuivat yhteiseen saunailtaan, jossa ammattiosasto tarjosi kuskeille pitsaa ja kebabia. ●

AKT:n voima ovat aktiiviset jäsenet ja toimivat ammattiosastot

Ammattiosastojen rooli on olla työntekijät kokoava voima. Ammattiosaston merkitys mitataan sillä, miten hyvin se saa aktivoitua jäsenensä yhteisten asioiden edistämiseen. Toinen mittari on, miten hyvin se saa siihen kuuluvien työyhteisöjen työntekijät järjestäytymään. Tämä työ toteutetaan aktiivisten jäsenten pyyteettömällä työllä, jossa jokainen jäsen on kiinnostunut myös työkaverin työoloista.

Se millä ammattiosaston voima rakentuu, on ihmisten yhteinen aika ja resurssit. Jokainen yksittäinen aktiivijäsen tuo panoksensa yhteisten asioiden edistämiseksi omien mahdollisuuksiensa mukaan. Toiminnassa tarvitaan osaamista niin järjestötoiminnasta, viestinnästä kuin sosiaalisista taidoista. Vapaaehtoisten ajan ja osaamisen yhteistyöstä syntyy vahva ammattiosasto.

TIUKAN PAIKAN TULLEN yhteistyömme merkitys on siinä, että yhdessä pystymme vaikuttamaan paremmin kuin yksin. Ketään ei jätetä yksin, vaan yhdessä pystymme ratkaisemaan asiat meille edulliseen suuntaan.

Osaston kautta jäsenistön ääni ja työpaikan työntekijöiden mielipiteet saadaan kuulumaan liiton päätöksenteossa. Yhdessä muiden ammattiosastojen kanssa toimivat ammattiosastot muodostavat vahvan ammattiliiton.

AMMATTIOSASTOJEN TOIMINTA perustuu lähtökohtaisesti sen omien jäsenten aktiivisuuteen. Toimintaa pyritetään vapaaehtoispuolelta ja jotta

toiminnassa menestyttään, tarvitaan riittävä määrä aktiivisia vapaaehtoisia. Aktiiviseen ammattiosastoon järjestäytyneet työntekijät ovat varteenotettava vastavoima työnantajalle. Isossa mittakaavassa tämä merkitsee, että mitä enemmän vahvoja ammattiosastoja on, sitä paremmat mahdollisuudet AKT:lla on vaikuttaa työehtoihin ja poliittiseen päätöksentekoon niin alueellisesti, kuin valtakunnallisesti.

Elossa ammattiosasto pysyy sillä, että se pystyy järjestämään sääntöjen mukaiset kevät- ja syyskokoukset. Lisäksi valitaan toimikunta, joka hoitaa hallinnolliset asiat. AKT:n rakenteeseen sääntöihin ja ohjelmiin on sisään kirjoitettu myös ajatus siitä, että ammattiosasto järjestää siihen liittyneiden jäsenten työpaikat.

ON TÄRKEÄÄ, että kokousten lisäksi muillekin osa-alueille riittäisi vapaaehtoisia. Ammattiosaston tärkeä tehtävä onkin kartoittaa se, missä osaston jäsenet työskentelevät ja kuinka paljon yhteistä aikaa ja resurssia on tarjolla. Tältä pohjalta toimintaa voi toteuttaa sen eteen, että ammattiosaston voimaa saadaan entisestään kasvatettua.

Toimiva ammattiosasto ja ammattiliitto toteuttaa työpaikoilla ihmisten välisessä kanssakäymisessä, jossa yhdessä nostetaan työpaikan asioita keskusteluun ja mietitään keinot, jolla vallitsevaa tilannetta pystytään parantamaan. Kun hahmotetaan se missä jäsenet vaikuttavat on helpompi lähteä motivoimaan ihmisiä yhteiseen toimintaan mukaan.

NIKO BLOM

AKT:n 2. varapuheenjohtaja

AKT:N TOIMINTAAN on myös sisällytetty ajatus siitä, että ammattiosastojen tehtävänä on nostaa jäsenistön sivistystasoa ja toteuttaa tätä edistävää toimintaa. Ammattiosaston on mahdollista kouluttaa jäseniään järjestötoimintaan, osaston toimintaan ja edunvalvontaan liittyvissä kysymyksissä tai vähintään löytää tähän sopivat yhteistyökumppanit.

Osaston toimintaan mukaan lähtemisen yhtenä motivaattorina voi olla ilman muuta se, että omaa osaamisen tasoa on mahdollista nostaa. Samalla kun oma osaaminen kehittyy, on siitä hyötyä myös koko yhteisölle. Vapaaehtoistoiminnassa taistellaan tällä hetkellä yhä enemmän ihmisten ajasta ja tästä ajasta on yhä suurempi kilpailu.

SUOSITTELENKIN KAIKKIA lähtemään mukaan ammattiosaston toimintaan vaikuttamaan siihen, että AKT on vahva yhteisö tulevaisuudessakin. Yhteisessä toiminnassa jokainen voi löytää itselle merkityksellistä toimintaa sekä vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin. Sopivia tehtäviä löytyy varmasti jokaiselle, eikä toimintaan mukaan lähteminen vaadi mitään erityistä osaamista, vaan halulla osallistua pääsee jo pitkälle.

Luonnollinen paikka lähteä osaston toimintaan mukaan ovat tulevan syksyn syyskokoukset. Näissä päätetään osastojen seuraavan vuoden toiminta suunnitelmasta eli siitä, miten osasto käytännössä toimii. Toivonkin näkeväni mahdollisimman monet teistä vaikuttamassa AKT:n toimintaan ja tulevaisuuteen. ●

Lentotyötä tehdään kosmisessa ympäristössä

Lentäessä altistumme aina avaruudesta tulevalle kosmiselle säteilylle, joka on sitä voimakkaampaa, mitä lähempänä pohjoisnapaa lennetään.

TEKSTI Hannele Siika-aho KUVA Getty Images

Jos lentokorkeus on pääosin yli 8000 metriä, joutuu lentoyhtiö selvittämään todellisen säteilyaltistuksen määrän. Tähän vaikuttaa myös se, kuinka usein säteilylle altistuu. Matkustamohenkilöstöllä altistusajat voivat olla jopa satoja tunteja vuodessa ja sen vuoksi heidän säteilyaltistumistansa seurataan tarkkaan.

Lentotyö luokitellaan säteilytyöksi ja siinä saatua säteilyn määrää seurataan. Tarkastaja **Emmi Koskenlehto** Säteilyturvakeskukselta (STUK) rauhoittelee kuitenkin lentävää henkilökuntaa.

– Kyllä isoimmat säteilyn lähteet ovat sisäilman radon ja UV-säteily.

Lentotyössä ei myöskään ole sellaisia yllättäviä isoja altistuksia, joten säännölliset terveystarkastukset säteilyaltistuksen vuoksi eivät ole tarpeen.

Avaruussäteilyssä ratkaiseva on altistusaika

Avaruussäteily tai kosminen säteily syntyy tähtien erilaisista reaktioista ja esimerkiksi supernovien räjähdyksistä. Myös meidän aurinkomme on tähti.

– Kosmiseen säteilyyn kuuluu monentyyppistä säteilyä ja sen takia mittaaminen on toisinaan hankalaa, Koskenlehto kertoo.

Hän jatkaa, että avaruussäteilyn mittaamisessa merkityksellistä on altistusaika.

– Riski kasvaa korkeuden kasvaessa mutta pitää muistaa, että ylhäällä vietetään lyhyitä aikoja. Esimerkiksi tavalliselle kansalaiselle riskiä ei juuri ole mutta lentotyöntekijöiden kohdalla seurataan altistusta.

Lentoyhtiöt hoitavat seurannan eli STUKilla ei ole omaa mittausjärjestelmää lentotyön säteilyn mittaamiseen. He saavat kuitenkin tarkan raportin vuosittain myös lentotyöntekijöiden kohtaamasta altistuksesta.

– Lentoyhtiöt ovat säteilynalaisen toiminnan harjoittajia. Siellä on vastuu. Heillä on laskentaohjelmat, joilla lasketaan säteilyn määrä lento-reiteittäin sekä korkeuksien mukaan kentältä kentälle. Säteilyannos lasketaan henkilöittäin todellisten lentojen perusteella, kertoo Emmi Koskenlehto.

Napa-alueilla riski on hieman suurempi, mutta ei vieläkaan merkittävä. Esimerkiksi Finnair kuitenkin saattaa reitittää lennon uudelleen, mikäli säteilyn määrä esimerkiksi Pohjoisnapaa ylitettäessä uhkaa nousta liian suureksi.

Lentoemännillä oikeus erityisraskausrahaan

Lentoemännillä on mahdollisuus jäädä pois lentotyöstä tullessaan raskaaksi. Usein lentohenkilöstö kuitenkin jatkaa lentämistä alkuraskauden aikana. Lainsäädäntö edellyttää

joka tapauksessa, että sikiötä suojellaan kuten väestön yksilöä, eikä 1 mSv saa ylittyä raskausaikana alkaen siitä hetkestä, kun lentoemäntä ilmoittaa raskaudestaan.

Tällöin lentoemännällä on oikeus erityisraskausrahaan, mikäli yhtiö ei pysty siirtämään häntä sellaisiin tehtäviin, jossa altistumista ei tapahdu.

Erityisraskausraha voidaan myöntää 12 raskausviikon täyttyttyä säännöllisessä lentotyössä. Mikäli henkilökohtaisen säteilyseurannan perusteella 1 mSv:n raja on täyttymässä jo ennen 12 raskausviikkoa, erityisraskausraha on mahdollista myöntää jo ennen 12 raskausviikon täyttymistä. Erityisraskausrahaa maksetaan normaalin raskausrahakauden alkuun asti.

Kansainvälistä tutkimusta säteilyn riskeistä esimerkiksi syöpien kohdalla löytyy paljon. Yhteyttä syövän ja avaruussäteilyn välillä ei kuitenkaan ole löytynyt. Lentotyö sisältää muitakin riskitekijöitä, kuten epäsäännöllinen vuorotyö, jonka merkitys saattaa olla säteilyä suurempi. STUKissa ei olla huolissaan säteilyn riskeistä, sillä altistusrajat on asetettu pieniksi.

– Säteily kuuluu elämään eikä sitä tarvitse pelätä. Ionisoiva säteily saattaa aiheuttaa solumuutoksia, mutta oma kehomme osaa myös korjata ja korjaakin vaurioita, rauhoittelee Emmi Koskenlehto. ●

FAKTA

SÄTEILYTURVAKESKUS (STUK) valvoo ja seuraa säteilyn määrää. Sillä on 255 mittaus- asemaa eri puolilla Suomea. Ne päivittävät ker- ran tunnissa mittaustiedot sekä STUKin omiin että Euroopan radioaktiivisuusmittausten tie- tojärjestelmä EURDEPiin. Valvonnan kohtee- na on paitsi ydinturvallisuus myös esimerkiksi

radon sisäilmassa avaruussäteilyn lisäksi.

STUK ylläpitää jatkuvaa valmiutta ja päivystää säteilyyn ja ydinturvallisuuteen liittyvissä kysy- myksissä ympäri vuorokauden.

STUK ylläpitää lisäksi säteilytyöntekijöiden annosrekisteriä, johon myös lentoyhtiöiltä saa- dut tiedot työntekijöittäin kirjataan.

Finnair toimii yhteistyössä Säteilyturvakeskuksen kanssa

FINNAIRIN LÄÄKETIETEELLINEN johtaja **Kimmo Ketola** kertoo, että lentävän henkilöstön säteilysuojelussa noudatetaan ALARA (As Low As Reasonably Achievable) -periaatetta. Jos sä- teilyä ei pystytä estämään, asetetaan altistumi- selle annosraja.

Ilmailualalla kosmista säteilyä ei tällä hetkellä mitata, koska tarkoitukseen sopivia säteilymitta- reita ei vielä ole laajasti kaupallisessa tuotannos- sa. Säteilyä pystytään kuitenkin mallintamaan erilaisilla matemaattisilla malleilla, ja Finnairilla on käytössä NASA:n kehittämä CARI-7 ohjelma, joka arvioi säteilyn määrän hyvin.

Aurinkomyrskyjä pystytään jonkin verran en- nustamaan, ja lennon suunnittelussa seurataan näitä ennusteita. Tarvittaessa lento voidaan suunnitella eri reittiä tai lentokorkeuksia pitkin. Yleisempi syy vaihtaa lennon reittiä avaruussään takia liittyy radion kuuluvuuteen. Kosmisen sä- teilyn takia reittiä muutetaan muutamia kertoja

vuodessa ja osa näistä hoidetaan lentokorkeutta laskemalla.

Ketolan mukaan säteilyaltistusta seurataan aktiivisesti. Finnair myös toimii yhteistyössä Sä- teilyturvakeskuksen kanssa. Laki velvoittaa len- toyhtiön pitämään kirjaa työntekijöiden työvu- roista, ja työvuorot ja lentoreitit suunnitellaan siten, ettei lentotyölle määritelty 6mSv efektiiv- nen annos ylitä vuoden aikana. Tarvittaessa työn- tekijän työvuoroja muutetaan niin, ettei säteilylle asetettu raja-arvo ylitä.

Finnairilla tietoa kosmisesta säteilystä jae- taan muun muassa yrityksen sisäisissä viestin- takanavissa, työterveyshoitajien ja lääkärin pitä- missä henkilöstökoulutuksissa sekä normaalien terveystarkastusten yhteydessä. Jokainen lentä- vään henkilöstöön kuuluva työntekijä voi tar- kistaa oman kumulatiivisen säteilyannoksensa erillisestä säteilyseurantaohjelmasta omasta työpuhelimestaan.

FAKTA

MAAN MAGNEETTIKENTTÄ ja ilmakehä suojelevat avaruussäteilyltä mutta mitä ylem- mäs nouseaan, sitä heikompi suoja on.

Avaruussäteilyä eli kosmista säteilyä mita- taan millisieverteillä (mSv).

Yli 10.000 metrin korkeudessa (normaali matkustajakoneiden lentokorkeus) avaruussätei- lyä voi saada enemmän kuin 1 mSv:n vuodessa.

Säteilytoiminnassa väestön annosraja on yksi millisievert (1 mSv). Tämä tarkoittaa sitä, että jos **työperäinen** altistus on suurempi kuin 1 mSv, lentotoiminnan harjoittajan on selvitettävä avaruussäteilystä aiheutuva altistus ja haettava turvallisuuslupa STUKilta.

Suomalaisen keskimääräinen säteilyannos on noin 5,9 mSv ionisoivaa säteilyä vuodessa. Tämä tarkoittaa kaikkea jokaisen meistä saamaa säteilyä, josta merkittävä osa tulee sisäilman ra- donista.

Säteilytyöntekijälle suurin sallittu annos vuode- sa on 20 mSv.

Lentotoiminta suunnitellaan siten, että len- totyöntekijän vuotuinen altistus on korkeintaan 6 mSv.

Turvallisuuslupa

LENTOTOIMINTA VAATII liikenne- ja vies- tintävirasto Traficomin myöntämän liikennelu- van sekä lisäksi Säteilyturvakeskuksen STUKin myöntämän turvallisuusluvan, jos toiminnasta aiheutuu lentohenkilöstölle yli yhden (1) mSv:n säteilyannos. STUK ja Traficom noudattavat normaalia viranomaisen välistä tiedonvaihtoa ja tämä on riittänyt Suomessa lentotoimintaa harjoittavien yhtiöiden valvontaan.

Ennen luvan myöntämistä tarkistetaan lentoyh- tiön todellinen valmius seurata ja valvoa työn- tekijöiden säteilyaltistusta.

Tarkastuksia lentoyhtiöihin on tehty noin kol- men vuoden välein. ●

Ville Miettunen on tyytyväinen uuteen turvatekniikkaan. Oma ammattitaito on silti tärkein turvavaruste.

Turvatekniikkaan ei voi luottaa sokeasti

Kamerat, varoittimet ja avustimet parantavat kuljettajien työturvallisuutta. Niissä piilee silti riskejäkin.

TEKSTI **Tua Onnela** KUVAT **Mikko Törmänen**

Säiliöautonkuljettaja **Kai Helminen** oli ajamassa kapealla mutkaisella kylätieellä, kun yhtäkkiä hänen autonsa jarrutti voimakkaasti. Automaattinen hätäjarrutusjärjestelmä oli käynnistynyt. Mitään oikeaa syytä ei kuitenkaan ollut, vaan auton automaatiikka oli luullut, että vastaantuleva auto ei mahdu ohi ja on tulossa törmäys.

– Onneksi oli kuiva kesäkeli. Se oli lyhyt jarrutus, mutta sen verran auto niiasi, että jos olisi ollut liukasta, olisi voinut käydä huonosti, Helminen kertoo.

Helminen asuu Kannusjärvellä ja työskentelee Simeonilla. Hän on ajanut säiliöautoa vuodesta 2008 ja ollut kumipyöräalalla sitä ennenkin. Uransa aikana hän on ehtinyt nähdä ison muutoksen autojen turvatekniikassa.

Ajoa helpottavia ja turvallisuutta parantavia laitteita on tullut jos jonkinlaisia: kameroita, ajonvakautusjärjestelmiä, kaistavahteja, törmäyksenestoavustimia, kuljettajan vireyden seuranta ja niin edelleen.

Helminen mukaan uudistukset ovat enimmäkseen hyviä ja parantavat kuljettajan työturvallisuutta. Niissä on silti hankalatkin puolensa.

"Joka autoon hyvät kamerat"

Kai Helminen mielestä yksi parhaista nykyisen turvatekniikan innovaatioista on automaattinen

vakionopeuden säätö, joka tunnistaa myös mäet ja kuorman painon. Se tekee ajosta paitsi tasaisempaa ja turvallisempaa myös taloudellisempaa. Hänestä myös kaistavahti, peruutuskamerat ja törmäysvaroittimet ovat erinomaisia uudistuksia.

– Olisi suotavaa, että jokaisessa autossa olisi hyvät kamerat.

Harmia uusi tekniikka aiheuttaa silloin, kun se ei toimi tai toimii liian herkästi. Huonoimmillaan yliherkkä avustin aiheuttaa vaaratilanteen, niin kuin Helmiselle kävi kylätieellä. Turhasta piippailevat varoittimet taas eivät ole vaaraksi, mutta rasittavia ne voivat olla.

– Uudessa tekniikassa on myös aika korkea viikaherkkyys. Jos on pientäkin vikaa, auto ilmoittaa herkästi, että ajaminen pitää lopettaa. Matkanteko loppuu sitten siihen, Helminen sanoo.

Polttoaineiden kuormaukseen ja purkuun uusi turvatekniikka ei ole Helminen mukaan tuonut olennaista uutta. Palavien nesteiden kanssa pitää olla aina tarkkana, niin ennen kuin nyt.

Hätäjarru esti peräänajon

Myös pieksämäkeläisellä linja-autonkuljettajalla **Jesse Sirkiällä** on kokemusta turvatekniikasta ja läheltä piti -tilanteesta. Tällä kertaa turvatekniikka toimi juuri niin kuin piti ja auttoi välttämään onnettomuuden.

Onneksi oli kuiva kesäkeli. Muuten olisi voinut käydä huonosti.

– Ajelin asiakkaan kanssa kohti Jyväskylää. Siinä hänen kanssaan juttellessani huomioni herpaantui hetkeksi enkä huomannut, että edessä ajava auto hidasti. Hätäjarrutusjärjestelmä löi jarrut pohjaan, eikä mitään käynyt, Sirkiä kertoo.

Hän on ammatiltaan linja-autonkuljettaja mutta ajaa tällä hetkellä pääosin taksiajona Taksi Akussa.

Tapauksen jälkeen Sirkiän huomio on pysynyt liikenteessä entistäkin tarkemmin eikä hätäjarrutusjärjestelmää ole sittemmin tarvittu. Hän on silti hyvin iloinen, että autoissa on törmäyksen estämiseen tarkoitetut varoittimet ja hätäjarrutus.

– Kyllä uusi tekniikka on lisännyt työturvallisuutta, Sirkiä sanoo.

Peileistä ei näe kaikkea

Kempeleläinen kuorma-autonkuljettaja **Ville Miettunen** on samoilla linjoilla. Myös hän muistaa pari

Ville Miettusen työympäristöt vaihtelevat. Välillä ajetaan pitempi pätkä, välillä ollaan ihmisten keskellä.

↑ Kameroilla näkee nekin kulmat, mihin oma silmä ei ylety.

tapausta, joissa törmäysvaroitin on estänyt peräänajon. Auton varoituksen ansiosta hän ehti jarruttaa itse.

– Henkilöautolla minulla on käynyt niin, että auto on alkanut jarruttaa. Oli se aika säpsäyttävää. Kuorma-autolla en ole sitä kokenut.

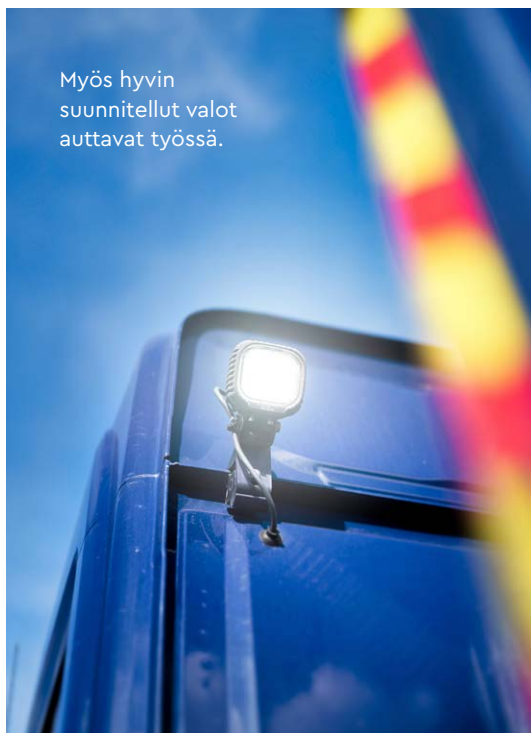
Miettunen ajaa vaihtolava-autoa Lassila & Tikanojalla. Hänen työssään ollaan paljon sellaisilla alueilla, joilla liikkuu kävelijöitä ja pyöräilijöitä. Niinpä hänestä ihan kaikkein tärkeintä uutta turvatekniikkaa ovat kamerat.

– Ennen niitä oli paljon läheltä piti -tilanteita. Kun katsoi yhdestä peilistä ja sitten toisesta, siinä välissä oli jo joku ehtinyt kävellä tai pyöräillä taakse. Ihmiset luulevat, että kuljettaja näkee kaikkialle, Miettunen sanoo.

Kun kameroita ei ollut, oli hypittävä vähän väliä ulos tarkastamaan ympäristöä. Varsinkin talven liukkailla se lisäsi entisestään kuljettajan työn riskejä.

– Myös kuolleen kulman varoitin on hyvä. Se helpottaa etenkin kaupungissa ajamista, Miettunen sanoo.

Näiden lisäksi Miettunen mainitsee vielä yhden tietotekniikan innovaation, joka on helpottanut kuljettajien työtä ja ehkä parantanut turvallisuuttakin:

Myös hyvin suunnitellut valot auttavat työssä.

sähköiset kartat. Niiden ansiosta perille löytää helposti ja turha etsiskelyajo jää pois.

– Kun aloitin, meillä saattoi olla joku puhelinluettelon kartta.

Ammattitaito on yhä tärkein

Kaikki haastatellut kuljettajat korostavat, että uusi turvatekniikka ei korvaa kuljettajan omaa ennakkointia ja harkintaa. Ammattitaito on edelleen tärkein turvavaruste.

Kai Helminen kuvailee, että turvatekniikkaan pitää luottaa vähän kuin rikkinäiseen kumisaappaaseen. Jos tietää, että vettä on tulossa, pitää varautua muillakin keinoilla.

– Esimerkiksi jos viivaa ei olekaan laidassa, auto voi kaistavahdista huolimatta haukata reunaa niin, että voi käydä huonosti. Koskaan ei pidä luottaa tekniikkaan liikaa. ●

Tutkimus todistaa: Tekniikka vähentää riskejä

AUTOJEN UUSIEN turvalaitteiden vaikutuksia on tutkittu niin Suomessa kuin ulkomailla. Tutkimukset antavat melko vakuuttavaa näyttöä turvatekniikan hyödyistä.

Esimerkiksi Tampereen yliopiston vuonna 2019 valmistuneen tutkimuksen mukaan kaista-avustin olisi voinut estää ison osan sellaisista kuolonkolareista, jotka johtuivat kaistalta ulos ajautumisesta.

Tutkimuksessa tarkasteltiin kuolemaan johtaneita henkilöautojen onnettomuuksia vuosilta 2014–2016. Jos kaista-avustin olisi ollut käytössä kaikissa mukana olleissa ajoneuvoissa, 27 prosenttia onnettomuuksista olisi tutkimuksen mukaan voitu välttää.

Kaista-avustin onkin tutkija **Roni Utraisen** mukaan yhtä merkittävä keksintö kuin turvavyö aikanaan.

Kaista-avustimella tarkoitetaan tutkimuksessa sellaista avustinta, joka ei pelkästään varoita kaistan reunasta vaan puuttuu tarvittaessa ohjaukseen.

Suurin osa tutkituista onnettomuuksista olisi kuitenkin tapahtunut kaista-avustimesta huolimatta. Avustin ei toimi esimerkiksi silloin, kun kaistamerkintä on lumen peitossa tai kulunut. Avustin ei voi myöskään estää tahallista onnettomuutta.

Puolet vähemmän peräänajoja

Hätäjarrutusjärjestelmien mahdollisuuksista on saatu tutkimuksissa vieläkin parempia tuloksia.

Testausorganisaatiot Euro NCAP ja ANCAP tutkivat kymmenisen vuotta sitten hätäjarrutusjärjestelmien tehoa taajamanopeuksissa. Tutkimus päättyi arvioon, että hätäjarrutusjärjestelmät vähensivät peräänajoja 38 prosenttia.

Aineistoa kerättiin viidestä Euroopan maasta ja Australiasta oikeasta liikenteestä.

Kaksi tuoreempaa yhdysvaltalaista tutkimusta puolestaan arvioi, että automaattinen hätäjarrutus voi estää jopa puolet peräänajoista.

Hätäjarrutusjärjestelmät ovat kuitenkin vielä kaukana pettämättömästä. Tutkimuksissa ja testeissä on havaittu, että niillä on ongelmia esimerkiksi pimeässä ja pohjoisen talvessa. Osa autoista ei esimerkiksi tunnista kohteita, joissa on heijastavaa pintaa, vaan ajaa surutta heijastinliiviin puettun testinukun yli. ●

"Tule yhtiömieheksi! Helppoa ja tuottoisaa!"

Cofund oy kietoutuu erikoisella tavalla yhteen kuljettajia värväävien kommandiittiyhtiöiden kanssa. Toimitusjohtaja kiistää olevansa missään tekemisissä firman kanssa, jolle siirtää toimintaansa.

TEKSTI **Tua Onnela** KUVA **Seidi Guzejev ja Getty Images**

Monen kuorma-autoalla toimivan silmään on viime aikoina pistänyt yritys nimeltä Cofund. Sen autoja näkyy niin somessa kuin teillä, työmailla ja laivoilla. Usein Cofundin somejulkaisuissa esiintyy myös autoja, joissa lukee Kiila-Kuljetus.

Cofundilla tai Kiila-Kuljetuksella ei kuitenkaan ole omia nettisivuja. Kukaan AKT:n aktiiveista ei tunnu tuntevan ketään, joka työskentelisi kyseisissä yrityksissä. Yritystiedoissa molempien henkilöstömääräksi on viime vuonna merkitty nolla. Cofundilla edes päätoimiala ei ole kuljetus vaan rahoituspalvelut.

Mitä yrityksiä nämä ovat ja miten ne toimivat?

Perustettu yhdessä Ylös ky:n kanssa

Selvittelyssä on palattava ensin vuoteen 2020, jolloin Cofund oy on perustettu.

Samana vuonna sen kanssa perustettiin Ylös ky -niminen kommandiittiyhtiö, jonka toimiala on henkilöstövuokraus. Perustamisen aikaan Cofundilla ja Ylös ky:llä oli sama käyntiosoite ja sama vastuuhenkilö, **Heikki Koljonen**. Hän on edelleen Cofundin toimitusjohtaja muttei näy enää Ylös ky:n tiedoissa.

Ylös ky:n taloustietoja ei ole saatavilla, eikä sillä ole enää omia nettisivuja. AKT-lehdellä on kuitenkin

hallussaan kuvia yrityksen vanhoilta sivuilta.

"Unohda ikuinen murehtiminen työntekijöiden kustannuksista", sivut mainostivat. Yhtiö kertoi toimivansa kahden yrityksen eli Ylös ky:n ja Cofundin kautta ja välittävänsä pääasiassa kuljetus- ja rakennusalan töitä.

Vuokrattaville työntekijöilleen Ylös ky:llä oli tarjolla varsin poikkeuksellinen sopimusmalli. "Kyseessä ei ole työsuhde", yhtiö korosti. Sen sijaan vuokramiehet värvättiin kommandiittiyhtiön yhtiömieheksi. Tämän luvattiin olevan "helppoa ja tuottoisaa".

Ylös ky kertoi tekevänsä sopimukset asiakasyritysten kanssa ja hoitavansa laskutuksen. Työn suorittanut kuljettaja eli yhtiömies sai kirjata tekemänsä palvelut sovellukseen, ja korvaus suoritettiin hänelle kahdesti kuukaudessa.

Ylös ky kertoi huolehtivansa myös verot ja yritystjän eläkevakuutuksen yhtiömiestensä puolesta. Ajatuksena siis selvästi oli, että kuljettajat toimivat yrittäjinä eivätkä työntekijöinä.

Aluehallintovirastot ovat monissa samankaltaisissa tapauksissa todenneet, että kyse on työsuhteiden peittelystä. Vastikään korkein hallinto-oikeus linjasi samoin myös ruokalaheteistä.

Erona ruokalaheteihin tosin on, että kommandiittiyhtiön yhtiömiehellä on kaiken päälle vastuu yhtiön veloista.

Ei Cofundin autoissa voi
Kiila-Kuljetus lukea.

Houkutteli etenkin velkaantuneita

Ylös ky:n alkuvuosina siihen kiinnitti huomionsa **Juho Valkila**, joka piti tuolloin Velkakierrepulla-nimistä blogia. Hän toimi silloin velallisten tukiryhmässä Facebookissa ja ajoi aktiivisesti velallisten oikeuksia.

Valkila kertoo, että Ylös ky oli paljon esillä velallisten ryhmässä. Hänen käsityksensä on, että yhtiö lähestyi erityisesti velallisia ja tarjosi mahdollisuutta saada osa ansioista esimerkiksi kilometrikorvauksina. Näin yhtiömiehet pystyisivät tienamaan, vaikka olisivatkin ulosoton asiakkaita.

Valkila ja hänen haastattelemansa asiantuntijat pitivät järjestelyä kuitenkin erittäin ongelmallisena. Yhtiömiehet vastaavat käytännössä toistensa tuloista ja menoista – vaikka eivät todennäköisesti tunne toisiaan ja toistensa taloudellista tilannetta lainkaan.

"En ole toiminut Ylös ky:ssä"

Ylös ky:llä on rekisteritietojen mukaan edelleen noin 80 yhtiömiestä. Heitä tulee ja menee edelleen, ja viimeisimmät nimet on kirjattu rekisteriin tänä kesänä.

Sosiaalisen median avulla on helppo selvittää, että iso osa yhtiömiehistä on tavallisia kuorma-autonkuljettajia. Myös esimerkiksi maanrakennusalan pienyrittäjiä on mukana.

Kun AKT-lehti soittaa Ylös ky:n tiedoissa näkyvään numeroon, siinä vastaava **Katja** kehottaa soittamaan Heikki Koljoselle. Katjan mukaan Koljonen on oikea henkilö vastaamaan kysymyksiin Ylös ky:stä.

Siis sama Heikki Koljonen, joka on Cofund oy:n toimitusjohtaja?

– Kyllä joo.

Mikä näiden yritysten yhteys on?

– Siitä voit tiedustella Heikiltä.

Heikki Koljonen puolestaan väittää, että hän ei liity Ylös ky:hyn. Hänen mukaansa Cofund on aiemmin ostanut sen palveluita mutta ei osta enää. Koljonen sanoo, että hänen käsityksensä mukaan Ylös ky ei enää myy vuokratyövoimaa kenellekään, ja arvelee, että toiminta on saattanut loppua.

Hän epäilee, että tänä kesänä päivitetty rekisteritiedot yhtiömiehistä eivät ehkä ole ajan tasalla.

Kysyn vielä kerran, eli sinä et toimi Ylös ky:ssä?

– En toimi.

Oletko toiminut jossain kohtaa?

– En ole toiminut.

Silloin kun Ylös ky on perustettu, niin...

– Ei kun anteeksi, silloin aikanaan, kun se on perustettu, mutta olen jäänyt siitä kokonaan pois. Olen ollut hetken aikaa siellä prokuristina, se pitää paikkansa. Onko siitä nyt kolme vuotta, en muista millään ulkoa. Prokuristi olen ollut, mutta en ole enää millään tavalla tekemisissä.

Ja et tiedä siitä, mitä ne siellä tekevät?

– No en, kun en osta palvelua.

"En tee yhteistyötä veljeni kanssa"

Onko Ylös ky:n toiminta siis loppunut ja Cofund ryhtynyt hankkimaan kuljettajansa muulla tavoin? Tarina ei ole niin yksinkertainen. Tässä kohtaa kuvaan astuu mukaan Kiila-Kuljetus.

Cofundin Facebook-kanava on aktiivinen, ja siellä esitellään usein yrityksen autoja. Kuvissa olevissa autoissa lukee monesti Kiila-Kuljetus. Cofundin ja Kiila-Kuljetuksen teippaukset ovat identtiset, ja ainakin yksi rekisterikilven perusteella sama auto esiintyy niin Cofundin kuin Kiila-Kuljetuksen nimissä.

Kiila-Kuljetuksen vastuuhenkilö on rekisteritietojen mukaan **Jaakko Koljonen**.

Heikki Koljonen kuitenkin kiistää, että yrityksillä olisi mitään yhteyksiä.

Teidän autoissa lukee monesti Kiila-kuljetus. Yritin myös siitä etsiä vähän tietoa...

– Ei Cofundin autoissa voi Kiila-kuljetus lukea.

No kyllä niissä lukee, ihan somessa on paljon kuvia.

– Onko someen otettu vääriä kuvia, mutta Kiila-kuljetus on käsittäkseni ihan oma yhtiönsä. Tai ei käsittäkseni vaan on.

Onko se jossain yhteydessä teihin?

– Ei. Ei.

Toimitusjohtajalla on sama sukunimi kuin sinulla. Onko se ihan sattuma?

– Varmaan. Tai kai sukulaiset saavat bisnestä tehdä.

Saavat toki.

– Mutta en ole Kiila-kuljetuksen kanssa missään tekemisissä muuta kuin tiedän, kuka on omistaja ja kuka siellä johtaa.

Veli paljastaa totuuden

Jaakko Koljonen ei ole samoilla linjoilla. Hän sanoo suoraan, että Cofund on hänen veljensä firma ja Kiila-Kuljetus ja Cofund tekevät paljon yhteistyötä.

Jaakko Koljosen mukaan Cofundin kuljetusliiketoiminta on vähitellen siirtymässä Kiila-Kuljetukselle.

– Käytännön pakosta silloin alkuun autoja oli Cofundilla, ja nyt sitten ruvetaan vähitellen siirtämään niitä Kiilalle, Koljonen sanoo.

Minkä takia veljesi sanoi, ettei Cofundilla ja Kiila-Kuljetuksella ole mitään yhteyttä?

– Vaikea tuohon on vastata.

Omassa haastattelussaan Heikki Koljonen kertoo, että Cofundilla on nykyisin sekä omia työntekijöitä että vuokratyövoimaa. Käyttämänsä vuokratyöyrityksen nimeä hän ei kerro. Jaakko Koljonen

Kai sukulaiset saavat bisnestä tehdä.

puolestaan kertoo, että Kiila-Kuljetuksella ei ole lainkaan omia työntekijöitä vaan se käyttää pelkästään vuokratyövoimaa.

Kiila-Kuljetuksen käyttämä vuokratyöyritys on nimeltään Suomen Henkilöstöleasing. Sen vastuuhenkilö on **Karin Koljonen**.

Uusi yritys, samat nimet listalla

Myös Suomen Henkilöstöleasing on kommandiittiyhtiö. Se on perustettu viime vuonna, ja sen toimiala on rekrytointi. Luettelotiedoissa se kertoo tarjoavansa "joustavia rekrytointipalveluja yhdistäen työnantajat ja työntekijät tehokkaasti". Omia nettisivuja sillä ei ole.

Tässä kohtaa lukija saattaa arvatakin, miten tarina jatkuu. Suomen Henkilöstöleasingin 71 yhtiömiehestä yli 40 on samoja kuin Ylös ky:ssä.

Tuttuun tapaan iso osa yhtiömiehistä on tavallisia kuorma-autonkuljettajia. Joidenkin tiedoissa somessa lukee "työskentelee yrityksessä Cofund".

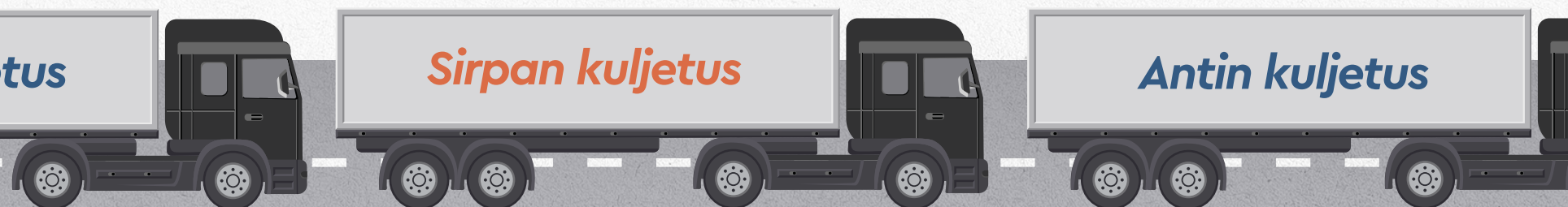
Ainoa näkyvä ero Ylös ky:hyn on, että Karin Koljosta lukuun ottamatta yhtiömiehet ovat nyt äänettömiä. Se tarkoittaa, että heillä on vähemmän vastuuta yrityksestä.

Onko Suomen Henkilöstöleasingin toimintatapa muuten sama kuin Ylös ky:n muutama vuosi sitten mainostama, ei ole tiedossa. AKT-lehti ei pysty todistamaan, että kommandiittiyhtiön kautta tehtävän henkilöstövuokrauksen tarkoituksena olisi esimerkiksi kiertää työsuhteiden velvoitteita.

Auki jää kuitenkin myös toinen kysymys:

Jos Cofundin toiminnassa on kaikki kunnossa, miksi sitä pitää yrittää peitellä?

Onko sinulla kokemusta Ylös ky:stä, Cofundista tai Kiila-Kuljetuksesta? Voit ottaa luottamuksellisesti yhteyttä Tua Onnelaan 045 259 1980 tai Sini Silväniin 044 412 3009

Pakkoyrittäjyys muutti muotoaan

"Osta meiltä auto ja rupea yrittäjäksi" on mennyt maailmaa. Laskutuspalvelut ja monimutkaisemmat kikkailut tulivat tilalle.

Vuosia sitten kuljetusalalla puhuttiin tapauksista, joissa työnantajat olivat painostaneet työntekijöitään ryhtymään yrittäjiksi. Työntekijää saatettiin esimerkiksi kehottaa ostamaan yrityksen auto itselleen ja myymään sen jälkeen työpanostaan samalle yritykselle alihankkijana. Jos diili ei kelvannut, uhattiin potkuilla.

Tällaista "perinteisen mallin" pakkoyrittäjyyttä esiintyy edelleen joillakin aloilla. Kuljetusalalla se vaikuttaa kuitenkin jääneen pääosin menneen ajan ilmiöksi.

Useat AKT:n työntekijät ja aktiivit kertovat, että tapauksia ei ole enää lähivuosina tullut vastaan. Monella on käsitys, että aluehallintovirastot ja verottaja ovat puuttuneet hanakammin sellaiseen yrittäjyyteen, jolla yritetään peitellä työsuhteita. Yrittäjäksi painostaminen on mahdollisesti siksikin vähentynyt.

Postin eräiden irtisanomisten yhteydessä yrittäjyyttä tarjottiin vaihtoehtona, mutta siihenkään ei luottamusmiehen mukaan liittynyt pakottamisen tai painostamisen tuntua. Hän piti yrittäjyyskoulutuksen tarjoamista tuolloin asiallisena.

Kevytyrittäjyys loi oman maailmansa

Perinteisen suoraviivaisen yrittäjäksi pakottamisen tilalle on tullut monimutkaisempia kuvioita. Edellisellä aukeamalla kuvaillaan yhtä tapaa, jolla työntekijöitä on pyritty asettamaan yrittäjän asemaan, mutta tapoja on muitakin.

Kokonaan oman maailmansa on avannut niin sanottu kevytyrittäjyys. Julkisuuteen asti on tullut useita tapauksia, joissa työntekijöitä on laskutuspalveluiden avulla yritetty naamioida yrittäjiksi. Järjestelyn tarkoituksena työnantajilla on ollut välttää työsuhteen velvoitteet.

Esimerkiksi rakennusalalla tämä on myös yksi työperäisen hyväksikäytön muoto. Rakennusliiton vanhempi asiantuntija **Toni Malmström** kertoo, että pahimmissa tapauksissa työntekijät eivät ole edes tiedäneet, että heidät on siirretty laskutuspalveluun.

Myös kuljetusalalla on yrityksiä, joiden tiedetään käyttävän kevytyrittäjiä. Kuljettajien keskusteluissa on noussut esiin esimerkiksi Sortera oy.

Se mainostaa omilla sivuillaankin "säilyttävänsä organisaatorakenteen joustavana". Toimitusjohtaja tarkentaa AKT-lehdelle, että elokuussa yrityksellä

on ollut viisi henkilöä, jotka ovat laskuttaneet tekemäänsä työtä kevytyrittäjinä.

Toinen esille nouseva yritys on kokkolalainen Ahola Transport, joka tekee somekuvien perusteella yhteistyötä myös Cofund oy:n kanssa.

Se ei nettisivuillaan peittele lainkaan, että haluaa kuljettajat mieluusti "sopimuskumppaneiksi" eli toimimaan yrittäjinä. Tavoite lienee toteutunut, sillä rekisteritietojen mukaan Ahola Transportilla on liikevaihtoa 109 miljoonaa mutta henkilöstöä vain 85 henkilöä.

Ammattiliiton on kuitenkin usein vaikea päästä kärryille, miten kuvio tarkemmin ottaen toimii ja onko yrittäjyys todellista vai ei.

– Ahola Transport on ollut meille sellainen murheenkryyni. Siellä on ulkomaalaisia kuljettajia ja liitonvihaajia, ja siihen on hyvin vaikea päästä käsiksi, sanoo AKT:n Kokkolan ammattiosaston puheenjohtaja **Kari Markkanen**.

Kuljetusala ongelmien kärkipäässä

Aluehallintovirastot puolestaan pääsevät ja ovat päässeet näennäisyrittäjyyteen käsiksi. Ne ovat puuttuneet viime aikoina useisiin tapauksiin, joissa laskutuspalvelun tai muun järjestelyn avulla työntekijät on yritetty naamioida yrittäjiksi.

Monissa tapauksissa avi on todennut kevytyrittäjien olevan työntekijöitä ja määrännyt työnantajan hoitamaan työsuhteen velvoitteet.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston juristin **Aki Erikssonin** mukaan kuljetusala on ongelmallisen kevytyrittäjyyden käytössä alojen kärkipäässä. Hänen mukaansa jo liikennelupakysymykset tekevät kevytyrittäjyydestä kuljetusalalla pulmallista.

Eriksson kommentoi yleisellä tasolla myös kommandiittiyhtiöitä, jotka vuokraavat yhtiömiestensä työtä. Hänen mukaansa järjestely ei ole pätevä tapa kiertää työsuhteen velvoitteita.

– On vaikea nähdä, miten sen voisi toteuttaa niin, että työsuhteen tunnusmerkit eivät todellisuudessa täytyisi.

Aidossa yrittäjyydessä ei ole vikaa

Kaikki tätä juttua varten haastatellut asiantuntijat ja aktiivit korostavat, että yrittäjyydessä ei sinänsä ole mitään pahaa. Jos kuljettaja haluaa perustaa oman yrityksen, se on kaikin puolin hyväksyttävää. Parhaimmillaan yrittäjyys tarjoaa hienon mahdollisuuden tehdä töitä juuri sillä tavalla kuin itse haluaa.

Olennaista on, onko yrittäjyys aidosti vapaa valinta – ja onko se ylipäättään aidosti yrittäjyyttä.

Aki Eriksson korostaa, että aitoa yrittäjyyttä ei synny nimityksillä. Se, että työsopimusta kutsutaan vaikkapa toimeksiantosopimukseksi tai työntekijää itseään kutsutaan sopimuskumppaniksi tai kevytyrittäjäksi, ei vielä tee hänestä lain edessä yrittäjää.

Aluehallintovirastojen työsuojelutarkastajat käyvät työsuhteita punnitessaan läpi usean tunnusmerkin listan. Jos tunnusmerkit täyttyvät, henkilö voidaan todeta työntekijäksi, oli hänen nimityksensä tai laskutustapansa mikä hyvänsä.

Olennainen tunnusmerkki koskee usein työn johtoa ja valvontaa. Aidolla yrittäjällä on aito mahdollisuus päättää, mitä töitä tekee, milloin, missä ja millä tavalla. Tämän pitää toteutua myös sen jälkeen, kun keikka on otettu vastaan, eli pelkkä oikeus valita töitä ei tee kenestäkään yrittäjää.

Eriksson toivoo, että korkeimman hallinto-oikeuden antama tuomio ruokalähettestä selkiyttää tilannetta ja vaikuttaa työnantajien toimintaan. Oikeus katsoi ruokalähetteen olevan työntekijöitä.

– Toivottavasti se ainakin herätti työnantajat miettimään, onko kevytyrittäjien käyttö heidän tilanteessaan oikein. Jos ei ollutkaan, siitä voi tulla jälkikäteen seuraamuksia. ●

Juttua varten on haastateltu useita AKT:n aktiiveja ja työntekijöitä ja SAK:n asiantuntijoita. Lisäksi lähteenä on käytetty työsuojeluhallinnon verkkoseminaaria Kevytyrittäjä, työntekijä vai jotain muuta.

Työsuhteen tunnusmerkit

Työsuojeluhallinto käyttää seuraavia tunnusmerkkejä apunaan määritellessään, onko kyse työsuhteesta. Työsuhteessa kaikkien tunnusmerkkien pitää täytyä.

- Sopimus. Sopimuksen nimellä ei ole väliä, vaan esimerkiksi "toimeksiantosopimus" tai "alihankintasopimus" voi olla todellisuudessa työsuhteista työtä.
- Henkilökohtainen työntekovelvoite. Mahdollisuus sijaisen käyttöön ei kuitenkaan kumoa tätä.
- Työn tekeminen toisen lukuun. Tunnusmerkki jää täyttymättä lähinnä vain silloin, kun työntekijä omistaa työnantajayhtiön tai sen osan.
- Työstä saatava vastike. Merkitystä ei ole vastikkeen nimellä eikä sillä, mikä taho sen laskuttaa.
- Työn johto ja valvonta. Työsuhteessa työnantajalla on oikeus ennen työn aloittamista ja sen aikana määrätä, missä, miten ja milloin työ tehdään, ja valvoa, että se tehdään oikein. Tunnusmerkkiä arvioitaessa ei ole olennaista, toteutuvatko johto ja valvonta vai onko työnantajalla niihin mahdollisuus.

Kesäiset kuusikymppiset

Osasto 026 juhli Tuusulassa

Ilmassa oli hellettä ja historiaa, kun Uudenmaan Kuljettajat, osasto 026 juhli kuusikymppisiä – vihdoinkin. Tuusulan Krapihovilla puheenjohtaja Jukka Karppinen on vastassa, kun paikalle saapuu 102 juhluvierasta.

Kesäteatteriliput pistettiin jakoon, ja tapahtuma saattoi alkaa.

TEKSTI **Sini Silvän** KUVAT **Tero Pajukallio**

Osaston tasavuosisjuhla oltiin järjestämässä jo viisi vuotta sitten. Korona-aika kuitenkin pisti suunnitelmat jäihin. Kun nyt juhlittiin, päätettiin edelleen juhla tasavuosisymmeniä, vaikka osastolla onkin ikää käytännössä jo 65 vuotta.

Palkat ja työolot, pysyvästi ykkösasiana

Toimikunnan ensimmäinen kokouspöytäkirja vuodelta 1960 valottaa, mistä on ollut – ja on yhä kyse: ”Vaihdettiin mielipiteitä palkoista ja työoloista, jotka

tuntuivat olevan pahasti hakoteillä työntekijäin kohdalla ja toivottiin kaikki yhteismielin, että saataisiin parannus näihin epäkohtiin...”

Noista hetkistä on eletty vuosikymmenet. Jotkut asiat ovat muuttuneet: Tuusulan Osaston nimi muuttui Uudenmaan Kuljettajiksi vuosien 1973-1974 taitteessa. Tahto parantaa työoloja on pysynyt.

Osaston jäseniä, pääosin linja-auton- ja kuorma-autonkuljettajia, on nyt noin kolme sataa. Osaston puheenjohtaja ja AKT:n hallituksen jäsen **Jukka Karppinen** kertoo, että osastolla on aktiivinen ote liitossa: edustajia on niin valtuustossa, eri jaostoissa kuin hallituksessakin.

– Viimeisimmässä toimikunnan kokouksessa saatiin osastoon sisään taas kaksi uutta jäsentä, hän toteaa tyytyväisenä.

Kerran kuussa asiat pakettiin

Myös toimikuntaan saatiin syksyllä nuori uusi jäsen, Ilmari Lehtosella yhdistelmäajoneuvonkuljettajana toimiva **Jari Klem**. Hänellä oli hyvät syyt lähteä mukaan, tuttu kaveri kysyi ja asia kiinnosti:

– Timppa (**Timo Kortelainen**) kysyi, haluanko tulla mukaan. Sanoin, että mikäs siinä, kiinnostaa nähdä sitäkin puolta.

Ismo Kokko katsoi juhlapuheessaan historian lisäksi eteenpäin. Hän muistutti, että nuoria kannattaa kuulla. Näin AKT:n toiminta kehittyi suuntaan, joka kiinnostaa myös uusia kuljetusalan ihmisiä.

Hannu Ukskosken vetämä eläkejaosto järjestää säännöllisiä kahvitapaamisia, mölkkykisoja ja he ovat usein myös mökillä kantava voima, kun paikkoja pistetään kuntoon.

Toiminnan moottorina osastossa on juuri toimikunta, joka Karppisen mukaan pyrkii kokoontumaan noin kerran kuukaudessa. Osastolle tärkeä tukikohta taas on mökki Mäntyharjulla Kumpusen rannalla.

Kevätkausi starttaakin retkellä mökille, missä porukalla rentoudutaan ruuan ja pihapeliä ääressä. Päärakennuksen lisäksi löytyy pienempiä mökkejä, jotka ovat edullisesti vuokrattavissa jäsenille 10 euroa/vuorokausi. Alueella on myös telttä- ja asuntovaunupaikkoja kausipaikkoja myöten.

– Välillä on toimikunnan kokouksiakin pidetty mökillä, Karppinen kertoo.

Energiset eläkeläiset

Osa jäsenistä on aktiivisia eläkeläisiä, ja Krapihovissa myös eläkejaosto juhli 30-vuotisjuhliaan. Eläkeläisten toimintaa vetää osaston puheenjohtajanakin vuosina 1999-2010 toiminut **Hannu Ukskoski**. Hänelle se merkitsi, että nuoresta, ujosta ja hiljaisesta kaverista kasvoi ihminen, jonka oli osattava sanoa ja toimia.

– Sain isot saappaat edelliseltä puheenjohtajalta, ja pyörin toisessa saappaassa pitkän aikaa.

Toimikunnassa hän oli kaikkiaan 22 vuotta.

– Olen kuvannut yhdellä sanalla sitä, mihin kaikki perustui. Se oli - velvollisuudentunto. Olen jälkeen päin ihmetellyt, että miten sitä jaksoi. Mutta oli meillä myös hyvä toimikunta.

Suurenmoista! -teatteria ja loistavaa ruokaa

Juhlaohjelmassa oli Keski-Uudenmaan teatterin näytelmä Suurenmoista! Se vei vuoden 1944 New Yorkiin. Näytelmä sekä kosketti että nauratti ja tarjosi vauhdikasta musiikkimenoa. Krapihovissa illan kruunasi erinomainen ruoka, jonka äärellä kuultiin AKT:n puheenjohtaja **Ismo Kokon** onnitellu puhe juhlivalle osastolle.

Myös Jukka Karppinen puhui omalle osastolleen, eikä pientä liikutustakaan vältetty.

– Kun osastomme perustettiin 60 vuotta sitten, maailma oli erilainen. Työnkuvat, kalusto ja liikenne olivat erilaisia. Yksi asia on kuitenkin pysynyt muuttumattomana – kuljettajien ammattitaito, tinnimätön työetiikka ja vahva yhteenkuuluvaisuus. Me olemme olleet ja olemme yhä se voima, joka pitää pyörät pyörimässä, tavarat ja ihmiset liikkeessä, yhteiskunnan toiminnassa, Karppinen sanoi. ●

↑ Jukka Karppinen (vas.) sanoi juhlapuheessaan, että on syytä kiittää kaikkia, jotka ovat vuosikymmenten varrella rakentaneet ja kehittäneet osastoamme. Klaus Saijonkivi (oik.) puolestaan toi onnitellut juhlijoille Hyvinkään osaston 042 muhkealla "onnittelukortilla"

Juhlatunnelma oli katossa Krapihovissa.

Mitä eroa on omavastuuajalla ja karenssilla?

Kassa vastaa

Ansiopäivärahan maksamiseen liittyy ajanjaksoja, jolloin päivärahaa ei makseta, kuten esimerkiksi omavastuu aika ja karenssi. Nämä termit saatetaan

helposti sekoittaa, vaikka kyseessä ovat täysin eri asiat. Tässä tiivis katsaus niiden eroista ja vaikutuksista päivärahan maksamiseen.

Omavastuu aika – milloin päivärahan maksaminen alkaa?

Omavastuu aika tarkoittaa ajanjaksoa, jonka tulee kulua ennen kuin päivärahan maksaminen voi alkaa. Omavastuu aika on **seitsemää täyttä työpäivää** vastaava aika, ja sen on kerryttävä **kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana**. Tänä aikana työnhaun tulee olla voimassa työvoimaviranomaisessa.

- Omavastuupäiviksi hyväksytään päivät maanantaista perjantaihin. Yhdeltä kalenteriviikolta voidaan hyväksyä enintään viisi päivää.
- Omavastuu aikaan ei lueta päiviä, joilta ei muutenkaan olisi oikeutta päivärahaan.
- Jos hakujaksolla on osa-aika- tai satunnaista työtä, omavastuu aika kertyy seitsemää päivää vastaavana tuntimääränä.

Omavastuu aika asetetaan aina, kun 12 kalenterikuukauden työssäoloa täyttyy.

Tällöin myös päivärahan enimmäismaksuaika (300–500 päivää) alkaa alusta ja päivärahan määrä lasketaan uudelleen. Työssäoloa täyttyminen on yksilöllistä, eli työssäoloa täyttyy hakijoilla eri aikaan.

Poikkeuksia omavastuuajan laskemisessa

Työllistymistä edistävien palvelujen aikana omavastuu aika kuluu samanaikaisesti päivärahan maksun kanssa.

Arkipyhä voidaan laskea omavastuu aikaan, jos olet ilmoittautunut työttömäksi ennen sitä eikä työnantajalla ole palkanmaksuvelvollisuutta kyseiseltä päivältä. Kokonaan työttömälle arkipyhä kerryttää omavastuu aikaa normaalisti.

Karenssi

Karenssi on työvoimaviranomaisen määräämä ajanjakso, **jolta ei makseta päivärahaa**. Karenssi asetetaan esimerkiksi silloin, kun hakija:

- irtisanoutuu itse ilman pätevää syytä,
- aiheuttaa työsuhteen päättymisen,
- tai toimii työvoimapolitiittisesti moitittavalla tavalla.

Työvoimaviranomainen antaa karenssiajasta työttömyyskassaa sitovan lausunnon. **Karenssin ajalta ei oteta myöskään omavastuu aikaa**. Omavastuu aika asetetaan karenssin päätyttyä, jos ansiopäivärahan maksaminen ei ole alkanut ennen karenssia eikä omavastuu aikaa tästä syystä ole asetettu.

Poikkeuksena ovat työvoimaviranomaisen kanssa sovittavat työllistymistä edistävät palvelut, joiden ajalta päivärahaa maksetaan samanaikaisesti karenssin kanssa.

Karenssin pituus riippuu tilanteesta:

- Ilman pätevää syytä tapahtunut irtisanoutuminen: 45 päivää
- Lyhyt (enintään 5 päivän) työsuhte, josta irti sanoudutaan: 30 päivää
- Muut työvoimapolitiittiset moitittavat menettelyt: 7, 14 tai 45 päivää tai 12 kalenteriviikon niin sanottu työssäolovelvoite.

Karenssiaikaan lasketaan kaikki viikonpäivät maanantaista sunnuntaihin.

Lue lisää A-kassa.fi

Seuraa meitä somessa @AvoinKassa

Tekoäly on uusi työvoima

Useat toimialat ovat myllerryksessä, kun automaatio ja robotisaatio vyöryvät rutiiniluoteisiin töihin ja tekoälysovellukset yhä vahvemmin asiantuntijatöihin. Tutkimuslaitokset ja ajatuspajat yrittävät kuumeisesti ennakoida, kuinka meidän perinteisten ammattien ja työn tekemistapojen käy ja miten se vaikuttaa työmarkkinoihin ja palkkarakenteeseen.

Monet selvitykset kertovat, että jopa kaksi kolmesta nykyisistä työtehtävästä ja ammattiroolista voidaan tulevaisuudessa korvata tekoälyn avulla. Vaikka uusia tehtäviä tulee varmasti ilmaantumaan, joka tapauksessa kaikkiin työtehtäviin tekoäly tulee vaikuttamaan tavalla tai toisella – joihinkin enemmän ja joihinkin vähemmän.

ERI MAIDEN TALOUDET ja tuotantorakenteet eroavat toisistaan paljonkin. Palvelualan työvoimaa syrjäyttävä teknologia tulee arkeen ja työelämään eri tahdissa eri maihin. Ihmettelyä riittää siinä, että USA:n työttömyysaste on pysytellyt hyvin matalana Euroopan vastaaviin työttömyyslukuihin verrattuna. Se johtuu osin siitä, että vaikka USA on teknologisen kehityksen suurvalta, monet työvoimavaltaiset henkilökohtaiset palvelut muodostavat edelleen suuren painoarvon sikäläisten kuluttajien ostoskorissa. Kun USA:ssa viime aikoina työttömyysaste on ollut alle neljä prosenttia, meillä työttömyysaste kurottelee kymmentä prosenttia. Tutkimuksissa ja politiikassa puhutaan tasapainotyöttömyysasteesta, joka on meillä noin seitsemän prosentin luokkaa. Eli työttömyys ei voi laskea alle tasapainoasteen ilman, että se nostaa inflaatiota talouskasvua heikentävällä tavalla.

KANSAINVÄLISET SELVITYKSET VÄITTÄVÄT, että jopa puolet USA:n työpaikoista tulee automa-

tisoitumaan tekoälyn ja robotiikan vyöryn myötä. Työvoiman syrjäytyminen tulee voimistumaan vauhdilla tietointensiivisillä palvelualoilla. Jotkut tehtävät voidaan jopa kokonaan korvata, mutta joissain tehtävissä tekoälyohjelmistot vain täydentävät inhimillistä työpanosta.

Meidän nykyisessä elinkeinorakenteessamme lähes kaksi kolmasosaa työvoimasta tulee väistämättä kohtaamaan teknologisen kehityksen mu-

Vaikka USA on teknologisen kehityksen suurvalta, monet henkilökohtaiset palvelut muodostavat edelleen suuren painoarvon sikäläisten kuluttajien ostoskorissa.

kanaan tuomia muutoksia, mutta vain neljännes nykyisistä työpaikoista tulee jäämään kehityksen jalkoihin kokonaan ja korvautuu ei-inhimillisillä suorittajilla. Näihin aloihin kuuluvat yksityisen palvelualojen rahoitus- ja vakuutusalat, jossa it-sektori on ollut töissä jo kauan tehostamassa palvelujen tuottavuutta. Väijäämättä kehitys levittäytyy myös julkisiin viranomaispalveluihin.

Sen sijaan maa- ja metsätalous, rakentaminen sekä matkailu- ja ravintola-ala eivät koe samankal-

ELINA PYLKKÄNEN

alivaltiosihteeri

työ- ja elinkeinoministeriö

taista työvoimaa syrjäyttävää tekoälymurrosta tehtävänkuvissaan ja tuotantoprosesseissaan. Monet fyysisistä voimaa käyttävät työt ovat jo läpikäyneet koneellistamisen ja robotisaation kiihdyttämän tuottavuuden kehityshypyn.

TEKOÄLY JA TEKNOLOGINEN murros tulevat vaikuttamaan myös palkkoihin. On selvää, että tekoälyn tuleminen valtavirraksi syrjäyttää työpanosta joko korvaamalla tai täydentämällä ja muuttaa siten suhteellisia palkkoja. Toinen ennakoitavissa oleva suhteellisten palkkojen muutosajuri on etätöiden tekemisen mahdollisuuksien epätasainen jakautuminen eri ammateissa. Etätöitä laajassa mitassa tekevät voivat säästää hyvinkin paljon työmatka- ja muissa työhön liittyvissä kustannuksissa. Lähityötä edellyttävissä ammateissa työskentelevät eivät pääse hyötymään etätöiden tuomista mahdollisuuksista kustannussäästöihin eikä oman työryhtönsä säätelyyn joustavasti. Monet ovat valmiita jopa luopumaan osasta palkkaansa saadakseen pitää etätöyvapauden omissa käsissään. Luonnollisesti etätö on myös se työ, jota voidaan siirtää tekoälylle suuremmassa määrin kuin lähityötä.

Selvitykset listaavat ne ammatit, jotka ovat kaikkein eniten vaarassa kadota tekoälyteknologian alle. Niitä ovat kirjanpitiäjät, tilastoanalytiikot, yleissihteerit ja assistentit, ohjelmoijat, softan kehittäjät, äänitekniikot ja graafiset muotoilijat. Suojassa sen sijaan ovat lastenhoitajat, kokit, sähköasentajat, poliisit, ambulanssilähihoitajat ja fysioterapeutit. Nuorten on hyvä tiedostaa koulutusvalintoja tehdessään nämä trendit. Samoin kaikkien, jotka nyt työskentelevät tekoälyvasaran naulankannassa. ●

Sää haastoi, musiikki yhdisti

Työväen Musiikkitapahtuma 24.–27.7. kokosi jälleen duunarit Valkeakoskelle nauttimaan monipuolisesta musiikista ja työväenaatteesta. Suomessa tehtiin hellehistoriaa: paahtavat päivät hellivät yleisöä, mutta toivat haasteita niin kävijöille kuin tapahtumaa rakentaneille talkoolaisille.

TEKSTI JA KUVAT Päivi Viljasalo

↑ Olavi Uusivirta yhtyeineen tunnetaan heittäytyvän energisistä keikoistaan.

Luantain kuumuuden keskelle iskenyt rankkasade kasteli Dallapé-orkesterin yleisön. Järjestäjille sade oli riski, yleisölle se saattoi luoda unohtumattoman festivaalimuiston. 70-vuotista taivaltaan juhlikansa tanssi vaatteet märkinä lätäköissä, jotkut jopa paljain jaloin. Lavan takana tunnelma oli vähemmän huoleton – sateesta selviytymistä pohdittiin kuumeisesti. Kosketinsoittimen kuivattamiseksi etsittiin jopa hiustenkuivaajaa.

Nyrkkitappelu haastoi ajattelemaan

Musiikkitarjonta oli jälleen monipuolinen ja puhuteli eri sukupolvia. Lavalle nousivat mm. konkarit **Ismo Alanko**, **Olavi Uusivirta** ja **Pelle Miljoona**, jotka hurmasivat yleisönsä tutuilla hittikappaleilla. **Robin Packalenin** vauhdikas keikka keräsi nuorisoa ja **Ilta** herkisti yleisön vahvoilla, emotionaalisilla biiseillään.

Livemusiikin vetovoima johdatti kävijöitä tutustumaan myös monelle uusiin artisteihin, kuten **Vilma Jää**, **Vesta** sekä provosoivista sanoituksistaan tunnettu Nyrkkitappelu. Yhtyeen kappale *Tekis mieli ryöstää Siwa* herätti keskustelua ja aiheutti jopa pientä närkästystä.

Tapahtuman toiminnanjohtaja **Marianne Haapoja** kertoo, että esiintyjävalintoja mietitään hartaasti. Kantaottavuus on olennainen osa tapahtumaa, ja sitä myös punkmusiikin provokatiivisuus tuo mukanaan.

– Tietenkään esimerkiksi rikollisuus tai väkivalta ei sovi tapahtuman aatemaailmaan. Kuitenkin ajassa, jossa pientä ihmistä painetaan maanrakoon ja monilla on todella vaikeaa, musiikki on keino ilmaista tyytymättömyyttä, Haapoja kuvaa.

Helsingin Seudun Linja-autohenkilökunta, AKT:n osasto 009 järjesti jäsenilleen matkan tapahtumaan Valkeakoskelle. Reissua johtanut **Janne Nikama**

näki myös Nyrkkitappelun keikan ja puolustaa nuorta punkin uhoa. Hänelle sanonta nuorissa on tulevaisuus ei ole pelkkä klisee.

– Heissä on tulevaisuus, ja nuorten kuuluukin sanoa ja näyttää mielipiteitään. Hyvä, että ovat aktiivisia – ihan samoin kuin vaikka Elokapina. Vaikka olen itse ratissa ja se heidän toimintansa periaatteessa haittaa työtäni kuljettajana, niin olen käynyt viemässä heille vettä, kun istuivat kuumalla asfaltilla. Minä voin joutua kiertämään autolla, mutta asiat, mitä siinä ajetaan, ovat paljon sitä isompia.

Porvarikin punoittaa

Osaston 009 reissu kiinnosti niin vuosien ajan tapahtumassa käyneitä konkareita ja eläkeläisiä kuin nuorempaa polvea edustavaa **Roosa Rautea**, joka oli mukana ensimmäistä kertaa.

– Lähdin aina osaston järjestämille reissuille, jos vaan pääsen. Mulla oli kieltämättä erilainen kuva ta-

pahtumasta, mutta oli kyllä kiva, positiivinen yllätys. Tunnelma oli leppoisa ja porukalla hyvä fiilis, eikä mitään häiriöitä, Raute kehuu.

Ari Liukkonen lähti osaston mukaan aiempien hyvien kokemusten vuoksi.

– Tapahtumassa on tullut käytyä lähemmäs kymmenen kertaa, välillä ihan vaan päiväseläänkin. Työväen Musiikkijuhla, jossa porvarikin punoittaa, hän naurahtaa.

Erinomaiset keskustelutilaisuudet – muun muassa rikotuista työmarkkinoista ja siitä, miten nykyinen tilanne voi vaikuttaa vuoden 2027 eduskuntavaaleihin – saattoivat punaa toki nostattaa.

Talous haastaa, mutta juhla elää

Tapahtuma keräsi tänä vuonna noin 17 000 kävijää. Kiinnostusta siis riittää, vaikka työttömyys on kasvanut ja kesän riennot jäävät osalla haaveeksi. Tapahtumalla on vuosi toisensa jälkeen hommiin palaavia talkoolaisia ja se onkin hyvä tapa, ja joillekin ainoa mahdollisuus kokea juhlahumu. Osa ohjelmasta on kaikille avointa. Lisäksi lapsia, nuoria ja eläkeläisiä huomioidaan omin tarjouksin.

Liittojen tarjoamat lippuet helpottavat myös osallistumista. AKT:n jäsenetu eli peräti 75 prosentin alennus lippuihin olikin ensisysäys 009:n retkelle.

↑ Kake Randelinin esittämä Juhannusyö on saanut uutta nostetta vauhdikkaammalla versiollaan.

← Rankkasadekaan ei haitannut Kaken yleisöä – juhla jatkui märissä kengissä tai vaikka ilman.

Osaston edustajat pitivät Työväen Musiikkitapahtumaa loistavana retkikohteena osastoille.

– Musiikki ja aate tulevat yhdessä. Yhdessä vietetty vapaa-aika saa porukan huomaamaan, että on makeaa kuulua ammattiosastoon, Janne Nikama kehuu.

Vapaa-ajantoiminta maksaa itsensä takaisin: reissuilla jäsenet tutustuvat toisiinsa ja verkostoituvat myös oman porukan ulkopuolelle. Vuosien varrella osallistujista on noussut työpaikoille luottamusmiehiä ja muita aktiivisia toimijoita liikkeeseen.

– Tämän kokoisessa tapahtumassa porukka pysyy hyvin kasassa, ja törmää helposti samanhenkisiin tuttuihin, Nikama lisää.

Työväen Musiikkitapahtuma osaa myös räätälöidä ammattiosastoille sopivia paketteja. Haapoja kertoo, että pienemmässä organisaatiossa voi jonkun mielestä olla jopa hieman kotikutoisuutta, mutta se tuo mahdollisuuden mukautua erilaisten ryhmien tarpeisiin – tarvitsee vain kysyä.

Reissu, josta puhutaan – ja suunnitelmia tulevaan

Roosa Raute antaa toteutuneelle reissulle täydet pisteet:

– Osaston ja tapahtuman puolesta kaikki oli järjestetty niin, että oli tosi helppo olla.

Ari Liukkosella on pieni kehitysehdotus.

– Jos jotain muuttaisin, niin henkilökohtaisesti VIP-alue ei työväenlaulun keskele sovi, mutta se on vaan minun mielipiteeni, hän toteaa.

Ensi kesänä osasto 009 keskittyy AKT:n Kesäpäivien järjestelyihin. Vuoden 2027 Musarit ovat kuitenkin jo puheissa.

– Ehdottomasti on suunnitelmissa. Porukka on ollut tosi kiitollinen tästä reissusta. Paluumatkalla ja sen jälkeenkin on tullut paljon kiitosta. Suositellen kyllä muillekin osastoille. Jäsenet ovat osasto, ja heille tätä tehdään, Nikama summaa. ●

Tuomo Hakkarainen ja Ari Liukkonen palaavat "Musareille" kerta toisensa jälkeen.

– Kesä kuivaa minkä kastelee, nauroi myös AKT 009:n reissulle osallistunut Teija Multas.

Janne Nikama ja Jani Hartikka iloitsivat osaston reissun runsaasta osallistujamäärästä.

↑ – Me olemme sellaisilla festivaaleilla, jollaisia pitäisi olla enemmän. Sellaisella paikkakunnalla, jonka suomalaista osaamista olemme laivanneet, AKT:n edustaja Jape Lovén eli toimittaja Jari Korkin sanoin "the ahtaaja" totesi paneelissa.

Rikkoutuneet työmarkkinat korjataan vasta vaaleilla

Työväen Musiikkitapahtumassa Valkeakoskella yhteiskunnallisessa keskustelussa pureksittiin rikkoutunutta työmarkkinajärjestelmää. Hallituksen uudistuksista hyvää ei löydetty hakemallakaan. Korjaustoimia ei näköpiirissä ole – paitsi seuraavissa vaaleissa?

TEKSTI **Sini Silvän** KUVAT **Päivi Viljasalo**

Ovatko työmarkkinat rikki, onko nykyinen hallitus rikkonut? Korkki kysyi. Ja sikäli kun kansanedustaja **Pia Lohikoskelta** (vas.) AKT:n valtuuston varapuheenjohtaja, ahtaaja ja pääluottamusmies **Jape Lovénilta** ja Insinööriliiton puheenjohtaja **Samu Salolta** kysyttiin, vastaus oli kyllä.

– Valitettavasti on näin, Samu Salo totesi.

Hän arvioi pessimistisesti, että suuntana voi olla nyt amerikkalainen malli: tessejä ei ole, tehdään huonoilla työehdoilla työtä. Liki samoin sanoin asiaa pohti jo paneelia ennen myös Jape Lovén.

Perusteena ideologia vai työelämän tarpeet?

Kokoomuksen kansanedustaja **Aleksi Jäntti** sai paneelikeskustelussa puhtaasti puolustajan tehtävän. Hän määritteli työmarkkinajärjestöjen rooliksi "kapea-alaisemmin" käydä keskenään ongelmiaan läpi.

– Hallituksen pyrkimyksenä on ollut tehdä työmarkkinoista dynaamisempaa – saada ihmisille töitä ja ihmiset töihin, Jäntti puolusti ja kertoi, että muutoksille mallia etsittiin muista Pohjoismaista.

Korkki kysyi kansanedustaja **Pia Lohikoskelta**, miltä tämä kuulostaa?

– Meillä on hallitusohjelma, jonka kirjoittajana on ollut Elinkeinoelämän Keskusliitto. On haluttu rikkoo perinteinen sopimuskulttuuri ja luotu malli, joka antaa etulyöntiaseman työnantajalle, Lohikoski kommentoi.

Jape Loven jatkoi, ettei tosiaan ole haluttu ottaa Ruotsin mallia, on otettu sieltä rusinat pullasta. Suomella on ollut sosiaaliturvan ja työmarkkinoiden malli, jonka myötä hyvinvointi on ollut hyvin hyvällä tasolla. Se menetetään.

↑ – On halvempaa ostaa palveluita, kun niitä verotetaan vähemmän ja rahaa jää enemmän käteen, kuvaili Aleksi Jäntti selventäessään, kuinka verotus jarruttaa talouden dynamiikkaa.

Pia Lohikoski puolestaan viihdytti yleisöä muistuttamalla Jänttiä arvonlisäveron nostoista.

↑ Jape Lovénin kommentti potkulain soveltamisesta ministereihin keräsi raikuvat aplodit.

↑ Toimittaja Jari Korkin (kuvassa oikealla) vetämässä keskustelussa, mukana oli pääluottamusmies, ahtaaja ja AKT:n valtuuston varapuheenjohtaja Jape Lovén, kansanedustaja Aleksi Jäntti (kok.), Insinööriliiton puheenjohtaja Samu Salo sekä kansanedustaja Pia Lohikoski (vas.)

Dynaamisen sijaan entistä jäykemmät työmarkkinat

Lovén nosti keskustelussa esille sovittelujärjestelmän.

– Valtakunnan sovittelijan kädet on sidottu. Kun saadaan avausprosentti palkoille, niin jokainen piste ja pilkku viilataan pois siitä, kun mennään sovittelijalle. Sen myötä työmarkkinat vain jäykentyivät hallituksen toimilla.

Vientiliittojen avaus on työnantajajärjestöjen mukaan katto, ja työntekijäjärjestöt katsovat, että tämä on lattia.

– Työmarkkinoiden tasapaino menee, Lovén ennustaa pitkällä tähtäimellä myrskyvaroitusta työmarkkinoille.

Samu Salo totesi, ettei valtakunnansovittelijalle kannata mennä – sieltä ei ole mitään saatavissa:

– Iso ongelma on se, mitä tapahtui sovittelussa IAU:lle. On täysin selvää, että työntekijät joustivat aikanaan, kun Finnairilla meni huonosti. Työntekijät ottivat alempia palkankorotuksia ja heikennettiin työehtoja. Nyt kun tilanne on toinen – työnantaja on unohtanut säästösopimukset. Nyt tämä uusi (sovittelu)järjestelmä on aiheuttanut sen, että

työntekijöiden ei kannata koskaan enää joustaa mitään, Salo pohti.

– En usko, että tätä joustoa tapahtuu enää koskaan. Perusongelma on se, että luottamus on rikottu.

Hän heitti kysymyksen Jäntille: että kun vientimallin uudistuksia on tehty, ketkä todella lupasivat lisää työpaikkoja?

– En istunut ensimmäisen vuoden kansanedustajana niissä pöydissä. Pääministeri varmasti laittaa oman arvovaltansa peliin, mikä ei välttämättä ole kovin paljon, että nyt investoidaan ja tehdään toimenpiteitä, joille nyt on luotu pohjat, Jäntti vastasi. Ja yleisö reagoi nauramalla.

Pia Lohikoski ei usko Jäntin vakuutteluihin kasvusta.

– Hallitus on leikannut ihmisten ostovoimaa, tukia ja päivärahoja pienituloisimmilta, on heikentänyt mahdollisuuksia uudelleen koulutukseen ja lopettanut aikuiskoulutustuen. Luvattiin 100 000 uutta työpaikkaa ja suunta on ihan toinen. En usko näihin kasvun eväisiin.

Aleksi Jäntti mainitsi ostovoiman kasvaneen, minä Jape Lovén kuittasi markkinapuheeksi.

– Nykyisillä ratkaisuilla on päästy normaalitasolle. Kun hallitus on 100 prosenttisesti lähes epäonnistunut uusien työpaikkojen tai niiden edellytysten luomisessa. Kun siinä on epäonnistuttu, työttömyysvakuutusmaksut nousevat ja se hidastaa sisämarkkinoita.

Alisuoriutajat löytyivät hallituksesta

Korkki pyysi vielä panelisteja kertomaan, hallituksen uudistuksesta, joka on ollut hyvä.

– Nyt ei kyvykkyys riitä tähän, Samu Salo totesi.

– Ei löydy mitään hyvää. Potkulaki ja alisuoriutuminen, jos se laki hyväksytään, niin pääministeri, valtiovarainministeri, työministeri voivat noudattaa lakia ja lähteä kävelemään, koska he alisuoriutuneet, Jape Lovén veisteli. ●

Luottamusmies Henri Mäkelä:

"Näytteleminen on tuonut varmuutta työpaikan neuvotteluihin"

Kesäteatteriharrastuksessa ja ay-toiminnassa on yllättävän paljon yhteisiä piirteitä.

TEKSTI JA KUVAT **Mira Tenhunen**

Kun turkulainen autonkuljettaja **Henri Mäkelä** viime syksynä aloitti Pöytyän Teatterin tulevan kesänäytelmän parissa, hän ei osannut kuvitellaakaan, miten paljon teatteriharrastus hänelle antaakaan.

– On omalta osaltaan saavutus, että uskalsin lähteä mukaan, Mäkelä hymyi-

lee ja vetää ylleen roolihahmonsa pukua Kyntäjätuvan talon vintillä, joka toimii Pöytyän Teatterin miesnäyttelijöiden puvustamona ja pukeutumistilana.

– Alkuun jännitti enemmän, ja vieläkin jännittää joka kerta ennen esitystä, mutta olen huomannut, että näyttelemisen on tuonut varmuutta esiintymiseen ja työpaikan neuvotteluihin ja

keskusteluihin, L&T Ympäristöpalvelut Oy:ssä Turun yksikön luottamusmiehenä ja varapääluottamusmiehenä toimiva Mäkelä miettii ja jatkaa.

– Nykyään koen, että kun tulee porukan eteen, keskittyy asiaan eikä ympärillä tapahtuvaan. Tämä harrastus on todella auttanut henkilöstöedustajan tehtävissä.

– Tämä on myös yhdessä tekemistä, ja samaan tapaan ammattiyhdistystoimintaa tehdään yhdessä. Siinä on liitto taustalla ohjaamassa ja opastamassa, teatterin tekemisessä taas ohjaaja.

Epämukavuusalue palkitsee

Mäkelä on noussut tänä vuonna 30-vuotista taivaltaan juhlihan Pöytyän

Henri Mäkelä (kuvassa sohvalla) näyttelee Pöytyän Teatterin kuluneen kesän Olin nahjuksen vaimo -näytelmässä tuomari Simolinia, jolla on runsaasti repliikkejä.

↑ – Porukan yhteishenki on homman suola, Mäkelä sanoo.

Tämä harrastus on auttanut henkilöstöedustajan tehtävissä.

Teatterin lavalle kuluneena kesänä tuomari Simolinina *Olin nahjuksen vaimo* -musiikkinäytelmässä. **Virve Mattila** on dramatisoinut näytelmän **Aarne Tarkaksen** käsikirjoittamasta ja ohjaamasta samannimisestä vuoden 1961 elokuvasta.

Mäkelä on nauttinut mehevän roolihahmonsä nähköihin sukeltamisesta.

– Simolinin hahmo on vähän juonikas, ja on ollut mielenkiintoista lähteä kylmiltään rakentamaan tätä roolia.

Kulunut kesä on nimittäin ensimmäinen, josta L&T Ympäristöpalveluissa autonkuljettajana työskentelevä Mäkelä on viettänyt huomattavan osan Pöytyän Reppuniemen ulkomuseoalueella rakennetulla kesäteatterilavalla.

Kuten usein ammattiyhdistystoiminnassakin, hän päätyi kesäteatterin kiehtovaan maailmaan ystävän ansiosta.

– Oltiin viime kesänä kaveriporukalla katsomassa Pöytyän Teatterin

silloista näytelmää, ja saatoinkin tulla saaneeksi, että voin tulla näyttelämään seuraavaan tuotantoon, jos sopiva rooli on tarjolla. Syksyllä sain naispääosaa Liisa Kaskea näyttelävältä **Susanna Tuulelta** viestin, että nyt tarvittaisiin miesnäyttelijää.

Kiinnostus näyttelästä kohtaan oli virinnyt ystävien kesken vietetyissä rikos- ja murhailloissa.

– Kaveripiiristäni löytyy teatteriharrastajia, ja olen kokeillut näyttelästä yhteisissä illanvietoissa. Eräällä syntäreillä teemana oli murhamysteeri, jossa vieraille jaettiin kaikilta salaa roolit. Murhaajaksi valittu pyrki olemaan paljastumatta, ja muut yrittivät ratkaista murhaa.

Teatteriharrastus on osoittautunut monin tavoin antoisaksi, Mäkelä sanoo.

– Parasta näyttelämisessä on koko kokemus: tutustuu uusiin ihmisiin, porukalla on hyvä yhteishenki, samanhenkisyys kuten ammattiyhdistystoiminnassakin on vahvasti esillä, ja porukkaan on ollut helppo tulla. Tämä on vastapainoa kaikelle muulle, sillä lavalla täytyy keskittyä pelkästään näyttelämiseen ja heittäytyä epämuakavuusalueelle.

Mukavuusalueelta poistuminen tarjoilee tunnetusti väkevimmät onnistumisen hetket, joten Mäkelän lupaukselle näyttelijän uralle on mitä todennäköisimmin odotettavissa jatkoa. ●

TULEVAISUUS TÄNÄÄN

4.10.2025

PIKKU-FINLANDIA
HELSINKI

Tervetuloa mukaan
maksuttomaan ja kaikille
avoimeen tapahtumaan.

Tutustu ohjelmaan
www.tulevaisuustanaan.fi

SAK

Tavoitteena
maailman paras
työelämä

Kuljetusaloilla korkea riski kuolemaan johtaviin työtapaturmiin

Uudistetulla työpaikkaonnettomuuksien tutkinnalla pyritään ehkäisemään vakavia työtapaturmia.

TEKSTI Mira Tenhunen KUVA Getty Images

Suomessa menehtyy keskimäärin 10–20 ihmistä vuodessa työpaikalla tapahtuneessa työtapaturmassa. Tänä vuonna elokuun loppuun mennessä Tapaturmavakuutuskeskuksen tietoon on tullut kahdeksan kuolemantapausta. Kaksi niistä tapahtui kuljetusaloilla.

– Kuljetusala on korkean riskin ala, koska alalla todennäköisyys vahingon sattumiseen on suuri ja vahingolla on usein merkittävät vaikutukset. Alalla puretaan raskaita taakkoja muuttuvissa olosuhteissa ja työskennellään usein ulkona, jolloin myös sääolosuhteet lisäävät riskiä, työturvallisuusasiantuntija **Otto Veijola** Tapaturmavakuutuskeskuksesta kertoo.

Kuorman purkuun liittyviä riskejä syntyy myös kansainvälisistä logistiikkaketjuista, jotka ovat kuljetusaloilla yleisiä, Veijola lisää.

– Tavaraa kulkee pitkän matkan, ja sillä on matkan varrella monta käsittelijää. Voi esiintyä monenlaisia tapoja lastata ja sitoa kuormia, oli sitten kyseessä puoliperävaunu tai kontti. Riippuen siitä, miten lasti on koottu ja onko kuormien sidonnat

tehty huolellisesti, tavaraa voi tulla päälle jopa siinä vaiheessa, kun kontin ovia avataan.

– Olisi hyvä, jos tehtäisiin viime hetken riskien arviointi juuri ennen työvaiheen aloittamista, on se sitten lastaaminen tai lastin purkaminen, jotta se saataisiin tehtyä turvallisesti. On tärkeää miettiä, mitä ollaan tekemässä, vaikka kiire olisikin, Veijola jatkaa.

Jatkuvaa riskien arviointia

Kuljetusaloilla työskentelevät tekevät työssään päivittäin riskien arviointia, AKT:n työsuojelutoimitsija **Pasi Ritokoski** kertoo.

– Kuljettajat joutuvat tekemään jatkuvasti riskien arviointia niin ajaessaan kuin lastia purkaessaan. Usein tapaturmat tapahtuvat lastaus- tai purkupaikeilla ja terminaaleissa, ja ihmisiä on jäänyt kuorman tai kaluston väliin tai alle.

Kuljetusaloilla kuolemaan johtaneiden työtapaturmien tutkinnassa mukana oleva Ritokoski näkee alan kovan työmoraaalin yhdistettynä aikapulaan selittävän osaltaan vakavien työtapaturmien määrää. Myös alihankinta tuo omat haasteensa kuljetusketjuihin.

INFO:

TYÖTAPATURMIEN TUTKINNAN ja tiedon tarvetta pyritään täyttämään vuoden 2025 alusta alkaneella Tapaturmavakuutuskeskuksen johtamalla uudistetulla työpaikkaonnettomuuksien tutkinnalla eli TOT-tutkinnalla.

TOT-tutkinnan tarkoituksena on työtapaturmien ja ammattitautien torjunnan ja niiden tutkinnan tehostaminen selvittämällä vahinkoihin ja niiden seurausten suuruuteen johtaneet tapahtumat ja tekijät sekä esittämällä niihin perustuvia suosituksia työturvallisuuden kehittämiseksi.

TOT-tutkinnat ja Tapaturmavakuutuskeskuksen tietoon tulleet kuolemaan johtaneet työtapaturmat löydät osoitteesta www.tyotapaturmatieto.fi.

– Tarvittavat tiedot eivät aina tahdo välittyä kuljetusketjussa.

Tutkinnalla ja omavalvonnalla ehkäistään turmia

Kuolemaan tai vakavaan vammautumiseen johtava työtapaturma on aina valtava inhimillinen tragedia, ja Ritokoski sanookin tapaturmatutkinnan pyrkivän ehkäisemään tulevia tapaturmia.

– Työtapaturmatutkinnassa ei haeta syyllisiä, vaan tutkitaan tapaturmien taustalla vaikuttaneita tekijöitä. Tärkeintä on tuottaa tutkinnan pohjalta työturvallisuuden parannusehdotuksia, jotta tapaturmia voitaisiin ehkäistä ja että myös yritykset ottaisivat työpaikkojen riskipaikkoja ja -tilanteita omavalvonnassaan huomioon.

– Vakavien työtapaturmien objektiivinen ja yksityiskohtainen tutkiminen on tärkeää, jotta vahinkojen taustalla olevat syyt saadaan selvitettyä. Oleellista on myös tutkinnoista viestiminen, jotta tieto työturvallisuuden kehittämistoimenpiteistä päätyy niille työpaikoille, joissa sille on tarvetta, työturvallisuusasiantuntija Veijola lisää. ●

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:n XIX varsinainen edustajakokous

HALLITUS ILMOITTAA liiton sääntöjen 7 §:n 2. ja 5. kohdan ja hallituksen tekemien päätösten mukaisesti, että Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:n XIX varsinainen edustajakokous pidetään kesäkuun 11.–13. päivinä 2026 alkaen ensimmäisenä päivänä klo 11.00 Tampereella Tampere-talossa, Yliopistonkatu 55.

Ammattiosastojen esitykset edustajakokoukselle

Edustajakokouksessa tulevat esille sääntöjen 7 §:n 11. kohdassa mainitut asiat, liiton sääntöjen muuttaminen sekä hallituksen ja ammattiosastojen edustajakokoukselle esittämät asiat.

Ammattiosastojen esitykset edustajakokoukselle tulee toimit-

taa liiton keskuustoimistoon viimeistään 11.12.2025. Sääntöjen 7 §:n 10. kohdan mukaisesti otetaan edellä mainittuun päivämäärään mennessä saapuneet esitykset edustajakokouksen käsiteltäviksi.

Esitysten käsittelyn helpottamiseksi tulee jokainen esitys tehdä erillisenä liitteenä. Tämä siksi, että lausunnot esityksiin valmistellaan eri työryhmissä.

Esitykset tulee lähettää ensisijaisesti sähköpostilla osoitteeseen: maarit.norhio@akt.fi tai osoitteella: Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Maarit Norhio, PL 313, 00531 Helsinki

*Auto- ja Kuljetusalan
Työntekijäliitto AKT ry
Hallitus*

Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund AKT rf:s XIX ordinarie kongress

STYRELSEN FÖR Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry (Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund) meddelar, i enlighet med § 7, moment 2 och 5 i förbundets stadgar samt styrelsens beslut, att förbundets XIX ordinarie kongress arrangeras den 11–13 juni 2026, med början klockan 11.00 den första dagen. Platsen är Tampere-talo i Tammerfors, Yliopistonkatu 55.

Fackavdelningarnas motioner till kongressen

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry (Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund) stadgaenliga kongress behandlar de ärenden som upptas i förbundets stadgar § 7, moment 11, en ändring av förbundets stadgar samt ärenden som föredras av styrelsen och fackavdelningarna.

Fackavdelningarnas motioner till kongressen skall framställas

förbundets centralbyrå senast den 11 december 2025.

Enlighet § 7, mom. 10 tas motioner som har inkommit till förbundet senast ovannämnda datum till behandling på kongressen.

För att underlätta behandlingen av motioner görs varje motion som en separat bilaga. Detta för att utlåtanden om motioner bereds i olika arbetsgrupper.

Motioner ska i första hand sändas per e-post till: maarit.norhio@akt.fi, och i andra hand per post till Maarit Norhio, PB 313, 00531 Helsingfors.

*Auto- ja Kuljetusalan
Työntekijäliitto AKT ry
Styrelse*

MAAILMALTA

Juska Kivioja

Toiminnanjohtaja,
Suomen Ammattiliittojen
Solidarisuuskeskus SASK

Armeijan läsnäolo Indonesian lentokentillä vaikeuttaa ay-liikkeen työtä

SASKilla ja suomalaisilla liitoilla on useita työelämäshankkeita Indonesiasa. Hankkeilla puolustetaan työntekijöiden perusoikeuksia kuten oikeutta järjestäytyä ja neuvotella ja oikeutta turvalliseen työympäristöön.

Olimme elokuussa suomalaisten liitojen edustajien kanssa kuljetusalan hankekumppanimme vieraana ja kuulumme Jakartan lentokentän työntekijöiden tilanteesta. Valtaosa tekee työtä alihankintayritysten kautta. Osalle työvuorot ilmoitetaan vasta edellisenä iltana kello 23, ja työvuoro saattaa alkaa aikaisin aamulla – tai työtä ei olekaan seuraavana päivänä. Palkka maksetaan vain siitä, kun työntekijä lastaa tai purkaa konetta. Koneiden välinen odottelu-aika on omaa ”vapaa-aikaa”. Työpäivän palkaksi jää keskimäärin alle neljä euroa. Siitä vähennetään vielä lentokentän sisäiset bussikuljetukset ja mopon pysäköintimaksu, yhteensä noin 50 senttiä.

Kumppanimme tekevät kaikkensa paremman työelämän eteen, mutta toiminta on vaikeutunut, kun armeija on lisännyt läsnäoloaan lentokentillä. Työntekijöiden puolustaminen vaatii rohkeutta. Työnantaja hyödyntää lentoaseman turvallisuudesta vastaavia tarkoituksenaan estää ay-toimintaa. Työpaikan menettämisen pelossa aktiivit pyrkivät

Työpäivän
palkaksi jää
keskimäärin
neljä euroa.

tapaamaan työntekijöitä lähinnä öisin ja syrjässä valvovilta silmiltä. Jäseniä on kuitenkin saatava ja heistä on pidettävä kiinni, sillä ammattiliittoihin kuuluu Indonesiassa vain 5–10 prosenttia työntekijöistä.

Myös työsuojelussa riittää tehtävää, jos liitoille vain annetaan mahdollisuus osallistua. Toissa vuonna Indonesiassa raportoitiiin 370 747 työtaturmaa, joista 5,3 % sattui kuljetusalalla. Se tarkoittaa 75 työtaturmaa vuoden jokaisena päivänä. Jokainen niistä on liikaa. Työpaikoilla on työsuojeluorganisaatioita, mutta ne ovat usein yrityksen johdon hallussa, eivätkä ammattiliitot pääse vaikuttamaan työturvallisuuteen.

Kuljetusala haasteineen on kansainvälinen. Ellemme puutu haasteisiin, erilaisilla heikennyksillä on ikävä tapa levitä ympäri maailmaa – myös meille. Tekemällä pitkäjänteistä yhteistyötä voimme edistää työntekijöiden oikeuksia yli maiden ja maanosien rajojen. ●

AKT:n mökkien vuokraus jäsenistölle talveksi 20.12.2025 – 2.5.2026

RUKAN TALVIHOVI, Ukkoherrantie, Talvijärvi, las-ketturinteiden lähellä. 83 m², paritalo, kaksi kerrosta, tupakeittiö, makuutilat 8:lle (2+2+4), sauna, pyykin- ja astianpesukoneet, kuivauskaappi.

KUUSAMON VALLIONIEMI, Kemijärventie 499, Kitkajärven rannalla, n. 25 km Rukan rinteiltä. 100 m², makuutilat 5:lle (2+2+1) + parvi, sauna, pyykin- ja astianpesukoneet, kuivauskaappi. Vallioniemeen ei saa viedä eläimiä.

SAARISELÄN KIILOKALTIO, Kiilopään tunturikeskuksen lähellä, 16 km Saariselältä ja 46 km Ivalosta. 80 m², tupakeittiö, makuutilat 6:lle (2+4) + parvi ja 100 m², tupakeittiö, makuutilat 8:lle (2+2+4) + parvi, paritalo, sauna, pyykin- ja astianpesukoneet.

SAARISELÄN KAUNISHOVI, Kaunispään etelärin-teellä, pari kilometriä rinteiltä. 160 m², paritalo, kaksi kerrosta ja iso parvi, tupakeittiö, makuutilat 12:lle (2+1+1+parvi), sauna, takkahuone, pyykin- ja astianpesukoneet, kuivauskaappi.

LEVIN NELJÄTUULTA, Sirkassa, Neljäntuulen tien ja Rakkavaaran tien risteyksessä, pari kilometriä hotelli Levitunturilta. 50 m², paritalo, tupakeittiö, makuutilat 6:lle, joista 4 parvella, sauna, pyykin- ja astianpesukoneet, kuivauskaappi.

LEVIN KÄTKÄHOVI, Kätkäntie 13, pari kilometriä hotelli Levitunturilta. 85 m², paritalo, kaksi kerrosta, tupakeittiö, makuutilat 6:lle (2+2+2), sauna, pyykin- ja astianpesukoneet, kuivauskaappi. Kätkähoviin ei saa viedä eläimiä.

YLLÄKSEN LOMAHOVI, Hiihtäjätie 2, Ylläsjärvi. 104 m², kolme huoneistoa, kaksi kerrosta ja parvi, tupakeittiö, makuutilat 8:lle (2+2+parvi), sauna, takkahuone, pyykin- ja astianpesukoneet, kuivauskaappi. Huoneistot eivät sovellu liikuntarajoitteisille. Yhteen huoneistoista ei saa viedä eläimiä.

PUNKAHARJUN TUUNAANTUPA, Punkaharjun lomakeskuksessa, Savonlinnasta 27 km. 35 m², paritalo, tupakeittiö, makuutilat 4:lle, sauna.

HIMOKSEN JUHLAHOVI, Golfarinkunnas 1 A, Jämsä. 69 m², paritalo, kaksi kerrosta, makuutilat 6:lle (2+2+2), tupakeittiö, sauna, pyykin- ja astianpesukoneet, kuivauskaappi. Juhlahoviin ei saa viedä eläimiä.

TAHKO BLACK SUITE, Keitaankatu 12, Tahkovuori 117 m², huoneisto, tupakeittiö, makuutilat 6:lle (2+2+2), sauna, pyykin- ja astianpesukoneet, kuivauskaappi. Huoneistoon ei saa viedä eläimiä.

Mökkejä vuokrataan vain AKT:n jäsenille eikä niitä saa luovuttaa ulkopuolisen käyttöön.

Talvikauden varaukset 15. lokakuuta mennessä. Jos samalle viikolle on useampia hakijoita, suoritetaan arvonta, jonka jälkeen hakijoille lähetetään tekstiviesti. Ensikertalaiset on etusijalla. Vapaaksi jääneitä viikkoja voi varata varauskalenterista.

Vuokra-aika on pääsääntöisesti viikko lauantaista lauantaihin, Himoksella ja Tahkolla viikko maanantaista sunnuntaihin. Merkitse hakemukseen toivomasi mökki ja lomaviikko; voit laittaa useampia vaihtoehtoja.

Mökkihakemus täytetään verkkoasioinnin kautta, www.akt.fi > Lomapaikat.

Hinnat talvikaudella:

Vallioniemi, Kaunishovi ja Lomahovi 600 €/viikko
Kätkähoivi, Talvihovi ja Kiilokaltio 550 €/viikko
Neljä tuulta 500 €/viikko
Tuunaantupa 290 €/viikko
Juhlahovi 535 €/viikko
Tahko Black Suite 715 €/viikko

Ylläksen lomahovi

Stugor som AKT:s medlemmar kan hyra 20.12.2025 – 2.5.2026

TALVIHOVI I RUKA, Ukkoherrantie, Talvijärvi, invid slalombacken. 83 m², parhus, två våningar, stugkök, sovplatser för 8 (2+2+4), bastu, tvätt- och diskmaskin, torkskåp.

VALLIONIEMI I KUUSAMO, Kemijärventie 499, vid Kitkajärvi, cirka 25 km från Ruka slalombacken. 100 m², sovplatser för 5 (2+2+1) + loft, bastu, tvätt- och diskmaskin, torkskåp. Djur får inte medföras till Vallioniemi.

KIILOKALTIO I SAARISELKÄ, nära Kiilopää fjällcenter, 16 km från Saariselkä och 46 km från Ivalo. 80 m², stugkök, sovplatser för 6 (2+4) + loft och 100 m², stugkök, sovplatser för 8 (2+2+4) + loft, parhus, bastu, tvätt- och diskmaskin.

KAUNISHOVI I SAARISELKÄ, på Kaunispääs syd-sluttning, ett par kilometer från backen. 160 m², parhus, två våningar och loft, stugkök, sovplatser för 12 (2+1+1+loft), bastu, brasrum, tvätt- och diskmaskin, torkskåp.

NELJÄ TUULTA I LEVI, i Sirkka, korsningen mellan Neljäntuulen tie och Rakkavaaran tie, ett par kilometer från hotelli Levitunturi. 50 m², parhus, stugkök, sovplatser för 6, av vilka 4 på loftet, bastu, tvätt- och diskmaskin, torkskåp.

KÄTKÄHOVI I LEVI, Kätkäntie 13, ett par kilometer från hotelli Levitunturi. 85 m², parhus, två våningar, stugkök, sovplats för 6 (2+2+2), bastu, tvätt- och diskmaskin, torkskåp. Djur får inte medföras till Kätkähoivi.

LOMAHOVI I YLLÄS, Hiihtäjätie 2, Ylläsjärvi. 104 m², tre lägenheter, två våningar och loft, stugkök, sovplatser för 8 (2+2+ loftet), bastu, brasrum, tvätt- och diskmaskin, torkskåp. En av lägenheterna hålls djurfri.

TUUNAANTUPA I PUNKAHARJU, i semestercentrum, 27 km från Nyslott. 35 m², parhus, stugkök, sovplatser för 4, bastu.

JUHLAHOVI I HIMOS, Golfarinkunnas 1 A, Jämsä. 69 m², parhus, två våningar, sovplats för 6 (2+2+2), stugkök, bastu, tvätt- och diskmaskin, torkskåp. Djur får inte medföras till Juhlahovi.

TAHKO BLACK SUITE, Keitaankatu 12, Tahkovuori. 117 m², lägenhet, stugkök, sovplatser för 6 (2+2+2), bastu, tvätt- och diskmaskin, torkskåp. Djur får inte medföras till Tahko.

Stugorna hyrs ut bara till AKT:s medlemmar och de får inte ges vidare till utomstående.

Reservera stugplats för vintersäsongen senast den 15 oktober. Om det finns flera reservationer för samma

mål avgör lotten och sökande får ett textmeddelande. I första hand hyrs stugorna ut åt medlemmar som inte tidigare har hyrt stuga. Man kan boka övriga veckor från bokningskalendern.

Hyrestiden är vanligtvis en vecka från lördag till lördag, i Himos och i Tahko en vecka från måndag till söndag. Ange i din ansökan flera alternativa stugor, vilken vecka du helst vill hyra stuga och en alternativ tidpunkt.

På förbundets webbplats www.akt.fi under rubriken Lomapaikat finner du en elektronisk ansökningsblankett på finska.

Under vintersäsongen är priset:

Vallioniemi, Kaunishovi och Lomahovi 600 €/vecka
Kätkähoivi, Talvihovi och Kiilokaltio 550 €/vecka
Neljä tuulta 500 €/vecka
Tuunaantupa 290 €/vecka
Juhlahovi 535 €/vecka
Tahko Black Suite 715 €/vecka

Yhteistoimintalain muutos kaventaa työntekijöiden suojaa

Heinäkuun alussa voimaan tulevat muutokset yhteistoimintalakiin on kehystetty hallinnollisen taakan keventämisenä ja yritysten toimintakyvyn vahvistamisena. Työnantajapuolen näkökulmasta muutos on ymmärrettävä: neuvottelujen muodolliset velvoitteet ovat olleet raskaita erityisesti pienille yrityksille. Työntekijöiden näkökulmasta uudistus kuitenkin merkitsee selvää oikeudellisen suojan heikkenemistä, joka näkyy myös AKT:n jäsenille.

Soveltamisrajan nosto: kymmenet tuhannet ilman yt-menettelyä

Lain soveltamisraja nousee 20 työntekijästä 50 työntekijään, joten muutos osuu isosti myös AKT:n työntekijöihin. Tämä tarkoittaa, että merkittävä osa suomalaisista yrityksistä – juuri ne, joissa työllistyy suuri määrä työntekijöitä pk-sektorilla – siirtyvät yt-menettelyjen ulkopuolelle. Vaikka jatkuvaa vuoropuhelua koskeva velvoite jää, sen sisältö kevenee huomattavasti. Tämä asettaa 20–49 työntekijän yrityksissä työskentelevät heikompaan asemaan verrattuna suurempiin yrityksiin: oikeus osallistua ja vaikuttaa omaan työhönsä liittyviin päätöksiin kapenee.

Neuvotteluajkojen puolittaminen: suojusta joustoon

Työvoiman vähentämistä koskevat neuvotteluajat

lyhenevät puolella. Kuuden viikon vähimmäisaika kutistuu kolmeen, ja 14 päivän määräaika supistuu seitsemään päivään. Aika on juuri se elementti, joka antaa työntekijöille mahdollisuuden sopeutua, etsiä uutta työtä ja neuvotella vaihtoehtoja. Lyhyemmät neuvotteluajat tarkoittavat, että irtisa-

Lain soveltamisraja nousee 20 työntekijästä 50 työntekijään, joten muutos osuu isosti myös AKT:n työntekijöihin.

nomistilanteissa työntekijän neuvotteluvoima käytännössä heikkenee.

Työvoimapalveluiden vara-aika: suoja, mutta riittäväkö?

Lakimuutos tuo myös uusia velvoitteita työnantajalle: jos vähintään kymmenen työntekijää irtisanotaan tuotannollisista ja taloudellisista syistä, työvoimapalveluiden järjestämiselle on varattava 30 päivää.

VEERA LEHTINEN
lakimies

Tämä on tärkeä turva, mutta se ei täysin kompensoi lyhentyneitä neuvotteluajkoja. Käytännössä työntekijän asema on edelleen vahvasti riippuvainen siitä, kuinka tosiasiallista vuoropuhelu työnantajan kanssa on.

Hallintoedustus: mahdollinen vastapaino?

Hallitus on sitoutunut laskemaan henkilöstön hallintoedustuksen soveltamisrajan 150 työntekijästä 100:aan. Tämä voi lisätä henkilöstön osallistumista yritysten päätöksentekoon, mutta kyse on vasta tulevaisuuden suunnitelmasta. Toistaiseksi uudistus tarkoittaa sitä, että työntekijät jäävät muutosneuvotteluissa entistä lyhyemmän ja kevyemmän prosessin varaan.

Oikeudellinen tasapaino lipeää

Yhteistoimintalaki on ollut perinteisesti työntekijän osallistumisoikeuksia turvaava säädös, jota AKT:n jäsenet ovat aktiivisesti pyrkineet käyttämään. Nyt painopiste siirtyy vahvemmin yritysten joustavuuden tukemiseen. Kysymys kuuluu, säilyykö työntekijöiden perusoikeuksiin – erityisesti osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksiin – riittävä suoja. Työntekijän näkökulmasta muutos on ongelmallinen: oikeus tulla kuulluksi ja oikeus neuvotella työpaikan kohtalonkysymyksistä uhkaa tippua muodollisuudeksi. ●

Man kan inte lita blint på säkerhetstekniken

Kameror, alarm och assisterande system förbättrar förarnas arbetarskydd. Men de utgör också risker.

Ville Miettunen är nöjd med den nya säkerhetstekniken. Hans egen yrkesskicklighet är trots viktigaste säkerhetsåtgärden.

TEXT **Tua Onnela** BILDER **Mikko Törmänen** ÖVERSÄTTNING **Kenneth Liukkonen**

Tankbilsföraren **Kai Helminen** var och körde på en smal slingrande byväg då hans fordon plötsligt bromsade kraftigt. Det automatiska nödbromssystemet hade aktiverats. Dock fanns det ingen verklig orsak, utan bilens automatik hade trott att en mötande bil inte skulle kunna köra förbi och att en kollision var nära.

– Som tur var det torrt sommarväder. Det var en kort bromsning, men om det hade varit halt kunde det ha gått illa, säger Helminen.

Helminen bor i Kannusjärvi och arbetar på Simeon. Han har kört tankbil sedan år 2008 och har jobbat med gummihjulstansporten också innan dess. Under sin karriär har han sett en stor förändring angående bilarnas säkerhetsanordningar.

Det har kommit ett antal apparater som gör körningen enklare och förbättrar säkerheten: kameror, stabilitetssystem, körfältsbevakare, kollisionförhindrare, bevakning av förarens vakenhet med mera.

Enligt Helminen är innovationerna för det mesta bra och förbättrar förarens arbetssäkerhet. De har trots även nackdelar.

"Bra kameror till alla bilar"

Enligt Kai Helminen är en av de bästa innovationerna inom dagens säkerhetsteknik, den automatiska farthållaren, som också känner igen backar

och lastens vikt. Den gör körningen smidigare och säkrare, men också ekonomisk. Han tycker också att körfältsvarnaren, backningskamerorna och kollisionssvarnaren är utmärkta innovationer.

– Det vore önskvärt att varje bil hade bra kameror.

Nya tekniken orsakar problem när den inte fungerar och när fungerar allt för känsligt. I värsta fall orsakar en överkänslig körassistens en farlig situation, så som det hände för Helminen på en byväg. Onödigt tjutande varningslampor är inte farliga, men de kan vara påfrestande.

– Den nya tekniken är ganska känslig för fel. Om det finns ens det minsta felet, alarmerar bilen snabbt att man behöver sluta köra. Resan stannar då där, säger Helminen.

Enligt Helminen har den nya säkerhetstekniken inte medfört något nytt i lastning och lossning av bränslen. Angående lätt antända vätskor, måste man alltid vara försiktig med, precis som tidigare.

Nödbromsen hindrade påkörning

Bussföraren **Jesse Sirkiä** från Pieksämäki, har också erfarenhet av säkerhetsteknik och nära på -situationer. Den gången fungerade skyddstekniken precis som den ska och hjälpte att undvika en olycka.

– Jag körde med en kund mot Jyväskylä. Medan jag pratade med honom, vandrade min uppmärksamhet i väg en stund och jag märkte inte att bilen

Som tur var det torr sommar. Annars kunde det ha gått illa.

framför oss saktade ner. Nödbromssystemet slog på bromsen och ingenting farligt hände, säger Sirkiä.

Hans egentliga yrke är bussförare men för närvarande kör han huvudsakligen taxibilar på Taksi Aku.

Efter händelsen har Sirkiäs aktsamhet varit mera koncentrerat och inget nödbromssystem har sedan dess behövts. Han är trots det väldigt nöjd med att bilarna har kollisionssvarningar och nödbroms.

– Nog har nya tekniken ökat på arbetssäkerheten, säger Sirkiä.

Man ser inte allt i speglarna

Ville Miettunen, lastbilsförare från Kempele, håller med. Han minns också ett par fall där kollisionssvarnaren förhindrat påkörning. Tack vare bilens varnare hann han bromsa själv.

← Ville Miettunen
arbetsomgivning varierar.
Ibland körs en längre sträcka,
emellanåt är han bland folk.

↑ Med kamerorna ser man kanterna
dit egna ögat inte räcks.

– Med personbilen har det hänt så att bilen börjat bromsa. Nog var det ganska skrämmande. Jag har aldrig upplevt det med lastbilen.

Miettunen kör en växelflakbil på Lassila & Tika-
noja. I hans arbete befinner han sig ofta på områ-
den där det finns fotgängare och cyklister. Därför är
kamerorna de allra viktigaste nya säkerhetstekniken
för honom.

– Förr fanns det många nära på situationer. När
man tittat först i den ena spegeln och sedan efter i
den andra, hade någon redan hunnit gå eller cyk-
la bakom. Folk tror att föraren kan se allt, säger
Miettunen.

När det inte fanns några kameror, var man tvung-
en att hoppa ut och kontrollera omgivningen. Sär-
skilt på vinterhalkan ökade detta riskerna i förarjob-
bet.

– Också döda vinkelns varnare är bra. Det hjälper
körningen särskilt i städer, säger Miettunen.

Utöver dessa nämner Miettunen ytterligare en
innovation, som har hjälpt till i förarnas arbete och
kanske förbättrat säkerheten: elektroniska kartorna.
Tack vare dem hittar man lätt fram och den onödiga
målsökande rundkörningen blir bort.

Även väl uttänkta
lampor är till hjälp i
arbetet.

– När jag började i jobbet kunde vi använda oss av
telefonkatalogens karta.

Professionalitet är fortfarande det viktigaste

Alla intervjuade förarna betonar att den nya säker-
hetstekniken inte ersätter förarens egen aktsamhet
och omdöme. Professionalismen är fortfarande den
viktigaste säkerhetsutrustningen.

Kai Helminen beskriver att man kan lita på säker-
hetstekniken lite som man kan lita sig på en trasig
gummistövel. Om man vet att det öser med vatten,
hamnar man förbereda sig även på andra sätt.

– Om det till exempel inte finns någon linje vid
vägkanten, kan en bil trots körfältsbevakaren köra
på kanten så att det går tokigt. Man ska aldrig anlita
sig för mycket på tekniken. ●

Forskningen bevisar: Teknologin minskar på riskerna

VERKAN AV BILARNAS nya säkerhetsan-
ordningar har studerats både i Finland och
utomlands. Studierna ger ganska klara tecken
på nyttan av säkerhetstekniken.

Som exempel, enligt en studie som gjorts
i Tammerfors universitet år 2019, skulle kör-
filsassistenten ha förhindrat en stor andel av
dödliga olyckorna i samband med att man
kör ur körfältet.

I studien granskades dödliga personbilso-
lyckorna från år 2014 till 2016. Om filassistan-
sen hade använts i alla de granskade fallen,
hade enligt studien 27 procent av olyckorna
kunnat undvikas.

Enligt forskaren **Roni Utriainen** är filassistan-
sen lika betydande uppfinning som säker-
hetsbältet varit på sin tid.

Med filassistent avser man i studien en
sådan assistans, som inte endast varnar för
körfältskanten, utan dessutom aktivt ingriper
i styrningen under behov.

Största delen av de studerade olyckorna
skulle dock ha inträffat trots filassistenten.
Assistenten fungerar till exempel inte när
körfältsmarkeringarna är täckta av snö eller
slitna. Assistenten kan inte heller förhindra
en olycka som körs på flit.

Hälften mindre påkörningar

Studierna har gett ännu bättre resultat av
nödbromssystemets möjligheter.

Testorganisationerna Euro NCAP och
ANCAP studerade för ungefär tio år effekten
av nödbromssystemen vid stadshastigheter.
Studien kom till slutsatsen att nödbroms-
systemen minskar med 38 procent av påkör-
ningar.

Forskningsmaterial från den verkliga trafi-
ken samlades ur fem europeiska länder och
Australien.

Två nyare studier från USA uppskattade
i sin tur, att automatisk nödbromsning kan
förhindra upp till hälften av påkörningarna.

Nödbromssystemen är dock fortfarande
långt ifrån totalsäkra. I studier och tester
har man sett att de har problem till exempel
i mörker och i den nordliga vintern. En del
bilar känner inte igen föremål med reflekter-
ande yta, utan kör utan iakttagande på en
testdocka med reflexväst. ●

Kiljavan opiston kurssit

Luottamusmiesten jatkokurssi 22.–26.9. (1.jakso) ja 27.–31.10. (2.jakso) (AKT) AKT-ALT-Palta-Kaupan liitto -sopimuskurssi

Koulutuksen tavoitteena on laajentaa ja syventää luottamusmiehen toimintaa ja työelämän pelisääntöjä koskevia taitoja. Avainsisältöjä mm: kokemukset luottamusmiestoiminnasta, toiminnasta oppiminen, toimintamahdollisuuksien lisääminen, työsopimuslain keskeiset pykälät, luottamusmiehen työsuojeluyhteistyötoiminta, luottamusmiehen työyhteisön kehittäjänä, luottamusmiehen arvostus ja merkitys, yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja ay-toiminnan kehittäminen, välitehtävä sekä omien taitojen arviointi ja jatko-opinnot.

Työsuojelun jatkokurssi 22.–26.9. (1.jakso) ja 27.–31.10. (2.jakso) (AKT) AKT-ALT -sopimuskurssi

Kurssin tavoitteena on syventää ja laajentaa peruskurssilla saatua työsuojeluosaamista sekä ohjata näkökulmaa ennakoivaan ja työpaikkaa aktiivisessa yhteistyössä kehittävään toimintaan. Avainsisältöjä mm: työturvallisuuslain keskeiset pykälät ja työsuojeluvastuut, työsuojelun yhteistoiminta ja yhteistoiminta työpaikalla, riskien hallinta ja turvallisuusjohtamisen periaatteet, työhyvinvointi ja työssä jaksaminen, työsuojelutoiminta työterveyshuollon kanssa, toimialakohtaiset erityiskysymykset sekä välitehtävä.

Yksityisyyden suoja ja työelämä 15.–16.9. (yleinen)

Kurssin tavoitteena on antaa valmiuksia hoitaa yksityisyyden suojaan ja henkilötietoihin liittyvät asiat käytännössä yhteistoiminnassa työnantajan kanssa. Avainsisältöjä mm: EU:n tietosuojalaki, henkilötietojen käsittelyn yleiset edellytykset ja sääntely, tarpeelliset henkilötiedot työsuhteen

kannalta, terveydentilätietojen käsittely, päihdetestaus ja muut henkilötiedot, tekninen valvonta, tietoverkkojen käyttö ja valvonta, sosiaalinen media sekä työpaikan yhteistoiminta ja henkilöedustajan rooli tietosuojasäädöksissä.

Pääluottamusmiesten täydennyskurssi 15.–17.9. (yleinen) AKT-ALT-Palta-Kaupan liitto -sopimuskurssi

Koulutus on suunnattu luottamusmiehille, jotka eivät ole muutama vuoteen käyneet kurseilla tai joilla on vaikeuksia tehtäviensä tärkeysjärjestyksen, oman jaksamisensa ja ajankäyttönsä kanssa. Tavoitteena on lainsäädännön muutoksien huomioiminen luottamusmiehen tehtävässä sekä uuden toimintatavan herättäminen että luottamusmiehen roolin ymmärtäminen tulevaisuuden näkökulmasta. Avainsisältöjä mm: luottamusmiehen perusasioiden kertaus, tärkeimmät uudet laki- ja sopimuspykälät, ajankäytön riittävyys, yhteistyö muiden edustajien kanssa ja sukupolvenvaihdos sekä ajankohtaiset yhteiskunnalliset muutokset.

Työ ja henkinen hyvinvointi 15.–19.9. (yleinen) AKT-ALT -sopimuskurssi

Kohderyhmänä ovat työsuojelun ja luottamusmiesten perus- ja jatkokurssit käyneet. Mitä kaikkea luottamustehtävissä kohtaa? Mihin kaikkeen pitää venyä ja kuinka jaksaa itse? Oman jaksamisen kulmakivet löytyvät tekemisen kautta. Avainsisältöjä mm: henkisen hyvinvoinnin edellytykset työssä, voimavarat ja jaksaminen, hyvä vuorovaikutus työyhteisössä, päihteet ja hoitoonohjaus, ratkaisukeskeinen lähestymistapa ongelmiin sekä ravinnon ja liikunnan merkitys henkisellet jaksamiselle. Otathan mukaan myös ulkoliikuntaan sopivat vaatteet!

Toimivat ja terveelliset työajat 17.–19.9. (yleinen)

Kurssin keskeinen teema on työaika- ja kuormittavuus ja jaksaminen vuoro-työssä sekä uusien työaikajärjestelmien kehittäminen terveysnäkökulmaa käyttäen. Tavoitteena on kehittää työpaikoille toimivia ja terveellisiä työaikamalleja. Terveet ja tuottavat työajat vaikuttavat positiivisesti henkilöstön hyvinvointiin, sitoutumiseen ja työsuorituksiin. Avainsisältöjä mm: työaikajärjestelmät suhteessa työaikainsäädäntöön, työaika- ja kuormittavuus hyvinvointiin ja terveyteen, vuorotyöntekijän kuormittuminen ja terveyshuolto, toimivat työaikamallit sekä työaika- ja kuormittavuuden kehittäminen yhteistyössä.

Riskien hallinta: työsuojelun täydennyskurssi 22.–24.10. (yleinen) AKT-ALT-Palta-Kaupan liitto -sopimuskurssi

Avainsisältöjä mm: turvallisuuden hallinta, peruskäsitteet ja riskien arvioinnin tarkoitus, vaaratekijät, niiden tunnistaminen ja arviointi, riskien arviointi eri menetelmillä sekä turvallisuusjohtaminen ja inhimilliset virheet.

Luottamusmiestoiminnan kehittäminen 23.–24.10. (yleinen)

Kurssi on tarkoitettu perus- ja jatkokurssit käyneille luottamusmiehille, myös varoille. Kurssin tavoitteena on kehittää ja uudistaa luottamusmiestoimintaa työpaikoilla, ja sopii varsinkin niille, joista tuntuu, että asiat junnaavat paikoillaan. Avainsisältöjä mm: nykytilanteen arviointi ja kehittämisen haasteet, oman toiminnan arviointi ja ydintehtävän kirkastaminen, yhteistyön kehittäminen työpaikalla, sekä toiminta- ja seurantasuunnitelman laatiminen. Kurssiin sisältyy ennakotehtävä.

Paikallinen sopiminen 3.–5.11. (yleinen) AKT-ALT -sopimuskurssi

Kohderyhmänä ovat luottamusmiehet ja työsuojeluedustajat, jotka ovat käyneet perus- ja jatkokurssit. Kurssin tavoit-

teena on tutustua hyvään sopimiskulttuuriin ja lisätä osaamista paikallisessa sopimisessa. Avainsisältöjä mm: paikallisen sopimisen edellytykset, sopimisvaltuudet, sopimusten tekeminen ja sisältö sekä paikallinen sopiminen ja luottamusmiehen rooli.

Yksintyöskentelyn turvallisuus ja työväkivallan hallinta: Työsuojelun täydennyskurssi 3.–5.11. (yleinen) AKT-ALT -sopimuskurssi

Kohderyhmänä ovat työsuojeluedustajat, luottamusmiehet, sekä työntekijät erityisesti niillä työpaikoilla, joissa työntekijät työtehtävissään joutuvat työväkivallan tai yksintyöskentelyn riskien kohteeksi. Avainsisältöjä mm: yksintyöskentelyn ja väkivallan uhan tunnusmerkit, työväkivallan luonne ja uhat, yksintyöskentelyn erityispiirteet, vastuut ja velvoitteet, toimintaperiaatteet ehkäisyyn, tuki ja henkinen jälkihoito, sekä koulutus ja ohjeet turvallisiin työtapoihin.

Minä ja työyhteisöni muutoksessa: Työpsykologian jatkokurssi 5.–7.11. (yleinen)

Kohderyhmä on työpsykologian peruskurssin käyneet. Kurssin käytyäsi uskallat nostaa vaikeatkin asiat pöydälle toista arvostaen. Avainsisältöjä mm: vaikuttavat vuorovaikutustaidot ja yhteistyö, onnistuneen vuorovaikutuksen askelmerkit, avoimet kysymykset ja valmistautuminen osana onnistumista, uskallanko nostaa asian esille (erilaisuus, luottamus onnistuneen työyhteisön ja tiimin peruspilarina), sekä näin kohtaan erilaiset ihmiset (vahvuuteni ja kehityskohteeni).

Tuottavuus ja hyvinvointi: Luottamusmiesten täydennyskurssi 10.–14.11. (yleinen)

Kurssin tavoitteena on tukea luottamusmiehen toimintaa työpaikan aktiivisena kehittäjänä ja antaa hänelle välineitä ja

valmiuksia hyvinvoinnin ja yhteistoiminnan edistämiseen työpaikalla. Avainsisältöjä mm: tulevaisuuden työelämän näkymät, muutosvastarinnasta kehityresurssien hyödyntämiseen, kehittämisen menetelmiä sekä oman työpaikan kehittäminen.

Tuottavuus ja hyvinvointi: Työsuojelun täydennyskurssi 10.-14.11. (yleinen)

Avainsisältöjä mm: muuttuva työ – muuttuva työsuojelu, työympäristön ja työhyvinvoinnin vaikutus tuottavuuteen, työhyvinvointi muutoksessa ja muutoksen hallinta, toimiva ja hyvinvoiva työyhteisö, sekä työsuojelun toimintaohjelma.

Puheenjohtaja- ja sihteerikurssi 10.-14.11. (yleinen)

Kurssille voivat osallistua myös muut toimikunnan jäsenet. Kurssi alkaa yhdistysten oikeudelliseen asemaan tutustumisella, jonka jälkeen käydään läpi mm. kokoustoimintaa, viestintää, toiminnan suunnittelua ja kokousasiakirjoja. Avainsisältöjä mm: ammattiosaston oikeudellinen asema ja päätöksenteko, kokoustoiminta, kokousasiakirjat (kutsut, asialistat, pöytäkirjat ym.), kokoustoiminnan kehittäminen, sekä toimikunnan jäsenenä toimiminen eri rooleissa.

Työoikeuden täydennyskurssi 10.-14.11. (yleinen)

Kohderyhmänä ovat työoikeuden peruskurssin käyneet. Avainsisältöjä mm: työtapaturma- ja ammattitautilaki, tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasiat, työaikalaki ja vuosilomalaki, työturvallisuusvastuut, työelämän tietosuoja, työrikkokset, sekä työoikeuden ajankohtaiset teemat ja tuoreimmat oikeustapaukset.

.....

LISÄTIETOJA koulutuksista ja kustannusten korvauksista AKT:n kotisivuilta: www.akt.fi/koulutus, mistä löytyvät myös kurssihakemuslomakkeet. Niitä on saatavissa myös työpaikkojen luottamushenkilöiltä, ammattiosastoilta ja AKT:n aluetoimistoista.

Lisätietoja koulutuksiin liittyvistä asioista lisäksi: www.kio.fi

AKT:n järjestö- ja koulutustoimitsija Esa Tuominen p. 050-5369056 / esa.tuominen@akt.fi

Kursseille hakeutuminen:

Hakeudu kursseille ajoissa. Täytä kurs-

sikaavake ja toimita se työnantajallesi viimeistään kolme (3) viikkoa ennen kurssin alkua. Jos työnantaja hyväksyy opintovapaasi, hän allekirjoittaa hakemuksen ja ottaa kaavakkeesta oman kappaleensa. Toimita loppuosat ammattiosastolle, oman alueesi aluetoimistoon tai lähetä se suoraan AKT:n järjestö- ja koulutustoimitsijalle. Työnantaja voi tietyin perustein siirtää opintovapaan antamisen yhden kerran myöhempään ajankohtaan. Siinä tapauksessa kannattaa selvittää mikä on seuraavan vastaavan kurssin ajankohta. Siirto voidaan tehdä kuuden (6) kuukauden päähän tai enintään siihen saakka, kunnes seuraava vastaava koulutus järjestetään. Jos lähdet kurssille vapaa-aikanasi tai lomalla, et tarvitse hakemukseen työnantajan allekirjoitusta. Mikäli pääset kurssille, toimittaa opisto sinulle kurssikutsun noin kaksi viikkoa ennen kurssin alkua. Kannattaa myös ilmoittaa omalle ammattiosastollesi, että olet menossa kurssille. Osastosi saattaa maksaa kurssilaisilleen oman stipendin. Kurssilaiset majoittuvat 1 hengen huoneissa.

Kurssin peruutusehdot:

Ilmoittautuminen kurssille on sitova. Jos et pakottavan esteen vuoksi voi osallistua kurssille, ilmoita siitä mahdollisimman pian Kiljavan opistolle, puh.09-276251 tai kiljavan_opisto@kio.fi. Peruuttamatta jätetystä paikasta perimme maksun (50€) kurssilaiselta. Peruutusmaksua ei peritä, jos kurssilaisella on esittää lääkärintodistus tai muu todiste esteestä.

Tietoa korvauksista:

SOPIMUSKURSSIT: Mikäli toimit työpaikallasi luottamushenkilönä, maksaa työnantaja sinulle kurssin ajalta ansionmenetyksen (kurssiajan palkan) 8h/pv. Sopimuskursseissa liitto maksaa kurssimaksun, materiaalin sekä matkakulut.

JÄRJESTÖKURSSIT: Sopimuskurssien ulkopuolisia kursseja kutsutaan järjestökurseiksi. Jos kurssi, jolle olet kiinnostunut menemään, ei kuulu koulutussopimuksen piiriin, on sinulla mahdollisuus anoa opintovapaata. Tällöin työnantaja ei maksa kurssin ajalta palkkaa, eikä osallistu muutenkaan kurssin kustannuksiin. Liitto ja ammattiosasto maksavat sinulle tällöin ansionmenetyksen stipendinä ja päivärahoina, joka on verovapaata sekä matkakulut. Stipendi ja päiväraha on vuonna 2025 yhteensä 88,86 € / pv. Ammattiosaston osuus tästä on 17,77 € / pv. Mikäli sinulle tulee kurssin ajalta ansionmenetyksiä, pyydä työnantajalta ansionmenetystodistus.

**Kunnon unet.
Myös tien päällä!**

**UNIQUU
muotoillut
PATJAT
& SIJAUSPATJAT**

PUHTAASTI KOTIMAINEN.

Lue lisää:

Esimerkkihinta:
Sijauspatja
Scania R560 vm 2023
(220*80*5cm)
hintaan
173 € /kpl (sis. alv)

vormu
www.vormu.fi

**130 vuotta
rakennuspalikoita
ajatteluun.**

Demokraatti
Lehti, verkko ja some

OSASTOT TOIMIVAT

ETELÄ-SUOMI

Lahti os. 003/ tytyrin elämyskaivos -retki

Osasto järjestää koko perheen retken Tytyrin elämyskaivokseen lauantaina 25.10.2025 klo 12. Kohteessa opastettu kierros ja ruokailu. Omavastuu 20€/hlö, alle 10v maksutta. Osasto tarjoaa kuljetuksen. Ilmoittautumiset 11.10.2025 mennessä sähköpostilla: akt.os003@gmail.com tai txt/whatsapp 0505164442. Lisätiedot www.akt003.com. Tervetuloa!

Lahti os. 003/eläkekerho

Eläkekerho on aloittanut jälleen toimintansa. Paikkana toimii Ravintola Koti, Salpausselänkatu 7, 15110 Lahti. Kerho kokoontuu joka kuun ensimmäisenä tiistaina klo 13 syyskuusta toukokuuhun. Tervetuloa toimintaan mukaan niin konkarit kuin uudetkin eläkeläiset. Kerhopäivät löytyvät kotisivuilta www.akt003.com Tervetuloa!

Helsinki os. 009/syyskokous

Helsingin Seudun Linja-autohenkilökunta ry:n syyskokous 18.10.2025 klo 12 alkaen Työväentalo Puistokulma Talkootie 4, 01350 Vantaa, Hiekkaharju. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat (4§ 5.) Syyskokouksen jälkeen ruokailu sekä saunat käytössä (pyyhkeet paikanpäältä) klo 23 saakka. Mahdolliset muutokset tiedotetaan osaston nettisivuilla www.akt009.fi. Tervetuloa. Toimikunta

Hamina os. 011/syyskokous

Haminan Autoalantyöntekijät ry:n syyskokous pidetään 16.11.2025 alkaen klo 15. Käsitellään sääntömääräiset asiat. Paikkana: Kahvila Raatihuone. Raatihuoneentori 1 49400 Hamina. Kokouksen jälkeen tarjotaan lohisoppa. Tervetuloa.

Ulkomaankuljettajat os. 023/ syyskokous

AKT:n Ulkomaankuljettajat ry os. 023 järjestää syyskokouksen la 25.10.2025 klo 13. Paikka: Neste Keimola, Länsi-Hämeenlinnanväylä 600, Vantaa (ajettaessa Helsinkiin päin). Käsitellään sääntömääräiset asiat sekä muita esille tulevia asioita. Osasto tarjoaa jäsenilleen ruuan. Tervetuloa! Toimikunta

Tuusula os. 026/eläkeläispäivä

Uudenmaan Kuljettajat ry:n eläkeläispäivä pidetään Mäntyharjulla osaston vapaa-ajan vietto paikassa lauantaina 20.9. alkaen klo 10. Mökille järjestetään ruokailua, kahvia, makkaraa sekä erilaisia aktiviteetteja sekä mukavaa yhdessäoloa. Arpajaiset järjestetään, jos on mitä arpoa,

tuokaahan arpajaispalkintoja. Mökkejä vapaana. Varaukset allekirjoittaneelta. Ilmoitelkaa kuka tulossa niin osamme varautua tarjoiuihin. Ilmoittautumiset Hannulle Puh 0405544214 txt tai Whats-App. Tervetuloa.

Heinola os. 050/kylpylä päivä

Heinolan Automiehet ry kutsuu jäsenen-sä kylpylään juhlimaan kanssamme osaston 80v juhluvuotta osaston tarjoamana. Paikkana Vierumäen Holiday Club, Urheilupuistontie 400, Vierumäki. 09.10.2025, klo 18. Kutsu on osaston jäsenille sekä heidän perheenjäsenillensä. Ilmoittautumiset viimeistään 01.10.2025 mennessä osaston sihteerille sähköpostilla: sarisofia@hotmail.fi. Toimikunta

Lohja os. 055/syyskokous

Lohjan Autoalan Työntekijät ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään lauantaina 18.10.2025 klo 12 ABC-Lohjan kokous-tilassa, osoite Hossanmäentie 1 Lohja. Tervetuloa. Toimikunta

Porvoo os. 061/syyskokous

Porvoon autoalantyöntekijät ry:n info. Sääntömääräinen syyskokous 2025 pidetään lauantaina 18.10.2025 klo 15 ravintola Bistro Gustaf Mannerheiminkatu 9, Porvoo. Käsitellään säännöissä määrättyt asiat. Valitaan toimihenkilöt, toiminta ja taloussuunnitelmat, ym. asioita. Vieraina on aluetoimitsija Timo Meriläinen. Kokoukseen osallistujille ruokatarjoilu. Tervetuloa. Toimikunta

Borgå avd. 061/höstmöte

Borgå Automobilbrancharbetare rf:s info. Stadseenliga höstmöte 2025 hålls lördagen 18.10.2025 kl 15 i Bistro Gustaf Mannerheimgatan 9 Borgå. På agendan lagstadgade ärenden. Val av funktionärer, verksamhets och ekonomiplaner, samt övriga ärenden. Ombudsman Timo Meriläinen gästar oss. Matservering till mötesdeltagarna. Välkomna. Kommittén

Porvoo os. 061/pikkujoulu

Porvoon Autoalantyöntekijät ry:n info. Huom! Jäsenet, pikkujouluja vietämme tänä vuonna Tallinnassa Viru hotellissa, jossa on myös aamiainen, Eckerö Line laivalla meno-paluu. Matkaan sisältyy bussi ja laivamatka, ruokailu sekä aamiainen. Matkatavaroille on hytit. Lähtö PL tallilta lauantaina 29.11. klo 6.30, paluu Tallinnasta sunnuntaina 30.11 klo 12 Helsingissä klo:14.15. Hinta 80€/hlö jaetussa 2 heng. huoneessa. Yhden heng. huone 130€. Ilmoittaudu ja maksa osaston tilille, Porvoon Autoalantyöntekijät ry FI45 4210

0040 0063 95. Ilmoita nimet ja pelkää-tään syntymäajat. Ilmoittaudu ja maksa viimeistään 17 lokakuuta. Jos on kysyttävää K. Parviainen 0400 911204

Borgå avd. 061/lillajulen

Borgå Automobilbrancharbetare rf:s info. OBS! Medlemmar, i år firar avdelningen lillajulen i Tallinn på Viru hotellet med frukost. I priset ingår bussresor, bätresor, hytter för bagaget, middag samt frukost. Start från BT garage lördagen 29.11 kl 06.30, retur från Tallinn 30.11 kl 12 i Helsingfors kl 14.15. Pris 80€/pers. i de-lat 2pers.rum. En pers.rum 130€. Anmäl och betala senast 17 oktober. Betala in på avd.konto Porvoon Autoalantyöntekijät ry FI45 4210 0040 0063 95. Skriv i meddelandet namn och födelsestiden. Frågor K.Parviainen 0400 911204

Kotka os. 075/syyskokous

Kotkan Bensiini- ja Öljyalantyöntekijät ry sääntömääräinen syyskokous järjestetään ti 11.11.2025 klo 17, Ahdinkatu 5, Kotka. Käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Tervetuloa! Toimikunta

Loviisa ja Valko os. 135/ jouluristeily

Loviisan ja Valkon ahtaajat ry os. 135 järjestää 23h jouluristeilyn Tallinnaan MS Victorialla osaston jäsenille 6.-7.12.2025. Matkan hinta 50€/hlö ja 100€/avec-hinta. Hintaan sis. bussimatkat, 2-hengen B-hytti, joulubuffet klo 18. Ja aamiainen sunnuntaina. Laiva lähtee lauantaina klo 18.30 ja paluu sunnuntaina Tallinnasta klo 12.30. Lisätietoja ja ilmoittautuminen 3.11. mennessä Joni Nilsson p. 0400 154 416.

Helsinki eläkeläiskerho/ syyskauden kokoontumiset

AKT Helsingin seudun eläkeläiskerhon syyskauden kokoontumiset Kuljetusliittojen tiloissa Hakaniemessä, John Stenbergin rantaa 6, Merisali 3.9., 1.10., 5.11. ja 3.12. kuukausien ensimmäisenä keskiviikkona klo 11 alkaen, toimikunta tuntia ennen. Marraskuun kokoontumisen yhteydessä pidetään syyskokous, joka näin ennakkoilmoituksena. Toimikunnan puolesta Arto Aijala pj.

ITÄ-SUOMI

Mikkeli os. 012/eläkeläiset

Mikkelin automiehet ry:n eläkeläisten tapaamiset jatkuvat maanantaina 6.10.2025 klo 13 Mikkelin automiesten toimistolla. Jatkossa tapaamiset joka kuukauden ensimmäinen maanantai. Tervetuloa! Terveisin Eino Kontio, eläkeläisvastaava.

Lappeenranta os. 062/ laituripilkki

AKT Lappeenranta os. 062:n Laituripilkki sunnuntaina 21.9.2025 klo 10-13 Sataman rantalaitureilla. Lähtö Tullirakennuksen viereiseltä parkkipaikalta. Sarjat: Nuoret, naiset, miehet yleinen ja miehet yli 65 v. Ilmoittautuminen kilpailupaikalla. Tervetuloa pilkkimään!

POHJOIS-SUOMI

Suomussalmi os. 046/ syyskokous

Raja-Kainuun Automiehet ry syyskokous pidetään pe 17.10.2025 klo 18 Hotelli Kiannon Kuohut, takkatupa, Jalonkatu 1, Suomussalmi. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Paikalla aluetoimitsija Tero Anttonen. Kahvitarjoilu ja mahdollisuus saunomiseen. Tervetuloa! Toimikunta

Kuhmo os. 070/syyskokous

Kuhmon Autoalantyöntekijät ry syyskokous pidetään la 18.10.2025 klo 14 osoitteessa Ravintola Eskobar, Kainuuntie 84, Kuhmo. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Paikalla aluetoimitsija Tero Anttonen. Tarjolla kahvia ja pullaa. Tervetuloa! Toimikunta

Meri-Lappi os. 082/syyskokous

Meri-Lapin Autoalantyöntekijät ry syyskokous pidetään lauantaina 25.10.2025 klo 12 hotelli Merihovissa Kemissä. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät ja muut esille tulevat asiat. Mukana myös aluetoimitsija Tero Anttonen. Katso lisää osaston nettisivuilla <http://akt082.akt.fi/>. Tervetuloa! Toimikunta

Sotkamo os. 124/syyskokous

Sotkamon Autoalantyöntekijät ry syyskokous pidetään la 18.10.2025 klo 17 Break Sokos Hotel Vuokatti, Kidekuja 2, 88610 Vuokatti. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Paikalla aluetoimitsija Tero Anttonen. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Toimikunta

LÄNSI-SUOMI

Seinäjoen os. 018/80-v juhlat -muistutus

Seinäjoen Automiehet ry os. 018 järjestää jäsenilleen aveceineen 80-vuotis juhlan la 13.9.2025 alkaen klo 16. Paikkana on Hotelli Fooninki, Hyllykallio. Ohjelmassa on ruokailua, puheita sekä iloista meininkiä. Illan päätteeksi tanssit. Tiedustelut toimisto@seinajoenautomiehet.fi tai osaston p. 0400266964. Tarvittaessa hotellihuoneen voit varata Hotelli Fooningista p. 06 42177001. Tervetuloa! Toimikunta

SISÄ-SUOMI

Tampere os. 006/syyskokous

Tampereen Seudun Linja-autohenkilökunta ry os. 006 sääntömääräinen syyskokous pidetään lauantaina 8.11.2025 alkaen kello 14 osaston toimistolla, Rautatienkatu 10, 6.krs, Tampere. Kokouksessa esillä sääntöjen syyskokoukselle määräämät asiat, puheenjohtajan ja toimikunnan valinta sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Toimikunta

Jyväskylä os. 045/eläkeläiset

Osaston 045 eläkeläisten kahvitilaisuus-

det jatkuvat Järjestöjentalolla (Kalevankatu 4, osaston toimitila) syys-, loka-, marraskuun ensimmäinen ja kolmas keskiviikko klo 11. Rohkeasti mukaan uudet ja vanhat, ei tarvita erillistä ilmoittautumista. Toimikunta

Keski-Häme os. 101/syyskokous

Keski-Hämeen Automiesten syyskokous Valkeakoskella Pancho villassa (sauna) 27.9.2025 klo 15 alkaen. Kokouksen jälkeen ruokailu ja saunomista avoimella terassilla. Ilmoittautuminen 040-7438721/Helpiölä.

Muistathan lähettää osastosi ilmoitukset 25.9. mennessä aluetoimistoon!

Myöhässä saapuneita ilmoituksia emme valitettavasti voi ottaa vastaan, joten laitathan päivämäärän muistiin jo nyt.

Kiitokset ja kuolinilmoitukset lähetetään osoitteeseen ilmoitukset@akt.fi

Kuolleet

Osasto 032:n jäsen

Tuomo Mäkinen

s. 22.11.1952
k. 10.07.2025

Muistoa kunnioittaen

Omaiset ja
Savonlinnan ja ympäristön
automiehet ry

Osasto 077:n jäsen

Esa Yrjö Juhani Sevon

s. 07.08.1951
k. 29.04.2025

Muistoa kunnioittaen

Virkkalan
kuljetustyöntekijät ry

Osasto 001:n jäsen

Risto Vilhunen

s. 15.05.1944
k. 13.06.2025

Muistoa kunnioittaen

Kotkan
Autoalantyöntekijät ry

Osasto 053:n jäsen

Niilo Antero Leinonen

s. 10.09.1942
k. 29.06.2025

Muistoa kunnioittaen

Kajaanin Seudun
Automiehet ry

Osasto 072:n jäsen

Esko Johannes Hiukka

s. 01.10.1946
k. 04.07.2025

Muistoa kunnioittaen

Omaiset ja
Salon Autoalan
Työntekijät ry

Osasto 077:n jäsen

Klaus-Uolevi Tuominen

s. 12.09.1948
k. 07.07.2025

Muistoa kunnioittaen

Virkkalan
kuljetustyöntekijät ry

Osasto 150:n jäsen

Seppo Antikainen

s. 08.07.1937
k. 25.06.2025

Muistoa kunnioittaen

Omaiset
AKT:n osasto 150

Osasto 053:n jäsen

Onni Jorma Rivinoja

s. 01.12.1942
k. 11.08.2025

Muistoa kunnioittaen

Kajaanin Seudun
Automiehet ry

Osasto 054:n jäsen

Tapio Kumpu

s. 25.04.1933
k. 30.05.2025

Muistoa kunnioittaen

Omaiset

Osasto 001:n jäsen

Eero Pelkonen

s. 12.05.1948
k. 27.06.2025

Muistoa kunnioittaen

Kotkan Autoalantyöntekijät ry

Osasto 009:n jäsen

Esko Saarela

s. 19.01.1934
k. 11.08.2025

Muistoa kunnioittaen

Omaiset

Osasto 033:n jäsen

Veikko Kuortti

s. 28.09.1937
k. 31.07.2025

Muistoa kunnioittaen

Omaiset

Seppo Antikaisen muistolle

AUTO- JA KULJETUSALAN

Työntekijäliitto AKT:n entinen järjestösihteeri ja aluetoimitsija Seppo Antikainen menehtyi kotikaupungissaan Kotkassa tapaturmaisen kaatumisen seurauksena juhannuksen aikaan 2025. Kai-paamaan häntä jäivät Anja-vaimo ja Anne-tytär perheineen, sekä suuri joukko ystäviä, entisiä työtovereita ja ay-aktiiveja.

Seppo syntyi Kotkassa heinäkuussa 1937. Sotavuodet hän vietti sotilapsena Ruotsissa. Palattuaan kotiin sotien jälkeen, hän oli unohtanut suomen kielen ja koulunkäyntiä hän jatkoi ruotsinkielisessä koulussa Kotkassa.

Seppo työskenteli ahtaajana Kotkan satamassa, jossa työtoverit valitsivat hänet luottamusmiehekkeen. Vuonna 1973 hänet valittiin sataman TES-neuvottelukuntaan ja jo seuraavana vuonna AKT:n liittotoimikuntaan (hallitukseen). Vuoden 1978 edustajakokouksessa liittotoimikuntapaikka uudistettiin, mutta jo samana vuonna hänet palkattiin Vaasan alueen aluetoimitsijaksi. Seuraavana vuonna hän siirtyi Helsingin aluetoimitsijaksi.

Järjestösihteeriksi Seppo siirtyi 1980. Siinä tehtävässä hän rakensi ja vahvisti voimakkaasti AKT:n järjestörakennetta ja -voimaa. 1970-luvun loppupuoli ja pari seuraava vuosikymmentä olivat vahvaa AKT:n kasvun ja neuvotteluvoiman vahvistumisen aikaa, jossa Sepon työpanos oli merkittävä.

Halu muuttaa takaisin kotiseudulle sai hänet vielä kerran palaamaan aluetoimitsijan teh-

täviin, tällä kertaa Kouvolaan, vajaan kymmenen vuoden järjestösihteerikauden jälkeen. Tästä tehtävästä hän jäi eläkkeelle 1997.

Työtoverit ja työpaikkojen- ja ammattiosastojen luottamushenkilöt saattoivat aina luottaa Sepon apuun neuvoa tarvitessaan. Uusien toimitsijoiden perehdyttämiseen hän paneutui erityisellä tarmolla ja nostatti kaikkien työtovereidensa työmotivaatiota ja päämäärätietoisuutta järjestön toimintakyvyn vahvistamiseksi.

Seppo muisti painottaa aina, että onnistunut edunvalvonta lähtee työpaikoilta. Niinpä ammattiosastojen ja työpaikkojen luottamushenkilöiden koulutusta ja aktivoimista kohennettiin Sepon järjestösihteerikaudella merkittävästi.

Nuorena Seppo oli kilpauimari. Hän saavutti mm. TUL:n mestaruuden. Myöhemmällä iällä golf oli hänen intohimonsa tyydyttäen liikunnan ja ulkoilun tarvetta.

Seppo oli hyvin näppärä käsitään. Hänen tekemänsä AKT:n logoilla varustetut ryijyt koristivat monia AKT:n tilojen seiniä, sekä ITF:n ja NTF:n toimistotiloja niiden omilla logoillaan kirjottuna. Sepon tekemissä muistutinoissa ja videokaseteilla on AKT:n viime vuosikymmenien historiaa laajasti tallennettuna hänen kuvaamina ja television uutislähetyksistä nauhoittamina tallenteina. Sepon arkisto siirretään historiankirjoittajien myöhempään käyttöön.

Väinö Lahtinen

Sepon entinen työtoveri

AKT täyttää 120 vuotta – Tervetuloa aluetoimistoillemme kakkukahveille!

Etelä-Suomen aluetoimisto

Etelä-Suomen alueen aluetoimistolla AKT:n 120 v kakkukahvit tarjoillaan keskiviikkona 8.10.2025 klo 10–14. Paikalla sopimustoimitsija Pentti Hämäläinen, aluetoimitsija Timo Meriläinen ja jäsenpalveluneuvoja Annamari Perämäki. Tervetuloa!

Viherniemenkatu 5, 00530 Helsinki

Sisä-Suomen aluetoimisto

Sisä-Suomen alueen aluetoimistolla AKT:n 120 v kakkukahvit tarjoillaan keskiviikkona 8.10.2025 klo 10–14. Paikalla aluetoimitsija Vili-Petteri Adamsson ja jäsenpalveluneuvoja Elina Wingren. Tervetuloa!

Rautatienkatu 10, 6. krs., Tampere

Länsi-Suomen aluetoimisto

Länsi-Suomen alueen aluetoimistolla AKT:n 120 v kakkukahvit tarjoillaan keskiviikkona 8.10.2025 klo 12–15. Paikalla aluetoimitsija Tuulikki Aikio ja jäsenpalveluneuvoja Hannele Lehto. Tervetuloa!

Maariankatu 6B, Turku

Itä-Suomen aluetoimisto

Itä-Suomen alueen aluetoimistolla AKT:n 120 v kakkukahvit tarjoillaan perjantaina 17.10.2025 klo 12–16. Paikalla aluetoimitsija Antti Sainola ja jäsenpalveluneuvoja Helka Lehikoinen. Tervetuloa!

Kauppakatu 32, 3. krs, 80100 Joensuu

Pohjois-Suomen aluetoimisto

Pohjois-Suomen alueen aluetoimistolla AKT:n 120 v kakkukahvit tarjoillaan torstaina 16.10.2025 klo 10–14. Paikalla AKT 2. varapuheenjohtaja Niko Blom, aluetoimitsija Tero Anttonen ja jäsenpalveluneuvoja Eeva-Liisa Kempainen. Tervetuloa!

Isokatu 30, 4. krs, 90100 Oulu

AKT:n Keilailun 35. mestaruuskisat

Lauantaina 20.9.2025 Heinolan Keilahallissa, Reumantie 4

KILPAILUVUOROT JA SÄÄNNÖT

Kilpailuvuorot lauantaina
klo 10.00 klo 12.00 ja klo 15.00.
Kilpailussa keilataan naisten,
eläkeläisten ja yleisen sarjan ottelut
suorana loppukilpailuna. Kilpailu pe-
lataan EU-pelitavalla 6-sarjaa. Kes-
kiarvotasoitukset 210-155 / 70% max
39 p/s. Eläkeläisillä ikätasoitukset
60v o pist. 61 pist. 1 pist. jne.

PARI- JA JOUKKUEKILPAILU

Miehet 2x6 sarjaa ja 4x6 sarjaa, sekä
naiset 2x6 sarjaa. Joukkueet ilmoitet-
tava ennen ensimmäisen kilpailijan
suoritusta. Joukkueen jäsenten

on kuuluttava samaan ammatti-
osastoon. Joukkueen jäsenten ei
tarvitse heittää samanaikaisesti.
Joukkue voi olla mies-, nais- tai seka-
joukkue. Joukkuetulokseksi huomioi-
daan kilpailijan tulos tasoituksin
(ei veteraanitasoituksia).

KILPAILUMAKSU

Kilpailumaksu on 47 €, joka makse-
taan keilahallille saavuttaessa.
Maksu sisältää AKT:n mestaruus-
kilpailun ja erikoiskilpailun.

ILMOITTAUTUMINEN

Sitovat ilmoittautumiset 14.9.
mennessä sähköpostiin

tm.kuitunen@gmail.com tai
puhelimitse numeroon
0400 498 221.

Ilmoittautumisen yhteydessä mai-
nittava, missä erässä haluaa heittää.
Paikat täytetään ilmoittautumisjär-
jestyksessä.

AIKATAULU

Lauantai 20.9.
klo 10.00 (yht. 16 heittäjää)
klo 12.00 (yht. 16 heittäjää)
klo 14.00 Radanhoito
klo 15.00 (yht. 16 heittäjää)

Mestaruuskilpailu keilataan suoraan
loppukilpailuna.

Kilpailu on Heinolan keilailuliiton
hyväksymä kilpailu.

On OK

kuulua liittoon.

ps. Työnantajatkin
kuuluvat.

Ajankohtaiset
asiat ja
uutiskirjeet
menevät sinulta
ohi, **kun meillä
ei ole sähköposti-
osoitettasi**

Ilmoita se niin pysyt
jatkossakin mukana siinä, mitä tapahtuu

jasenrekisteri@akt.fi

ROISKELÄPPÄ

Liha-Jouni oli vanhan ajan lihakauppa, jossa myytiin kaikkia ruhon osia. Niille oli kova kysyntä.

- Saako potkia ja sorkkia? kysyi asiakas.
- Ei, saa vain maksaa ja kärsiä.

Haudankaivajat halusivat kuoppakorotuksen ja ilmoittivat työnantajalle ryhtyvänsä lakkoon. Työnantajalta jäi monttu auki.

Karhulan markkinoilla eräs veijari myi pimeitä pulloja kirkasta. Hän oli kuitenkin niin rehellinen, että jätti puhelinnumeron, sanoi että voi soittaa jos pullon sisällössä on jotain huomautettavaa. Avasin pullon kotimatalla ja se olikin pelkkää vettä. Soitin hänen antamaansa numeroon ja sieltä jopa vastasi joku.

- Kymen Vesi, hyvää päivää. Kuinka voin auttaa?

Viime keväänä ajattelin ehottaa talon ympärillä olevasta ryteiköstä kauniimman ja ensimmäiseksi hankin päältäistuttavan ruohonleikkurin. Vein sen takaisin, koska se vain leikkasi eikä istuttanut mitään.

Vanhat kaverukset tapasivat pitkästä
aika. Toinen päätti pistää tupakaksi
ja sytytti kaksi savuketta. Vieruskaveri
katsoi toimitusta kysyvällä ilme-
kasvoillaan.

– Veljeni on vankilassa ja hän pyysi, että aina kun poltan sytyttäisin savukkeen myös hänen puolestaan.

Kului kuukausia ja kaverukset tapasivat uudestaan. Toinen pisti jälleen tupakaksi mutta sytytti vain yhden savukkeen.

- Onko veljesi päässyt vankilasta?
Ei, mutta minä lopetin tupakoinnin.

Ristikko 5/2025

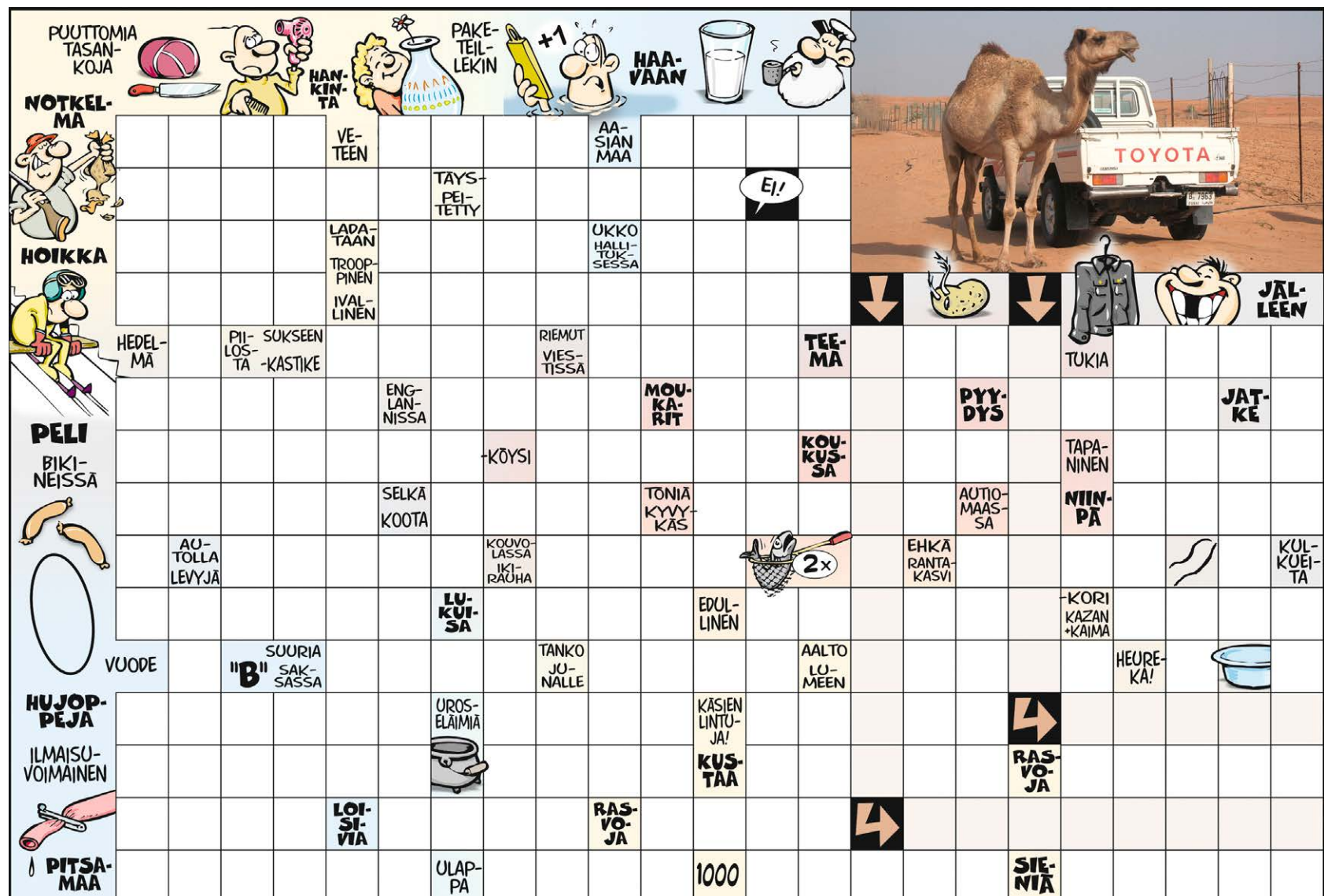
Lähetä ristikon ratkaisu 30.9. mennessä osoitteeseen AKT-lehti, PL 313, 00531 Helsinki. Kuoreen tunnus "Ristikko 5/2025". Ristikon oikein ratkaisseiden kesken arvotaan reppu.

Ristikon 4/2025 oikein ratkaisseiden kesken arvotun repun voitti **Maija Liisa Ricci** Ilomantsista.

Onnea voittajalle ja kiitos kaikille osallistujille!

Ristikon
PALKINTONA
reppu!

Ristikon 4/2025 ratkaisu

[illegible]

NIMI:

OSOITE:

PUHELINNUMERO:

Lukijan kuva

Liisa Suomi nappasi sattumalta Pohjola Liikenteen työsuojeluvaltuutettu Dany Barkhon tyttärestä kuvan, kun tämä oli lukemassa "isän lehteä" kotisohvalla.
Kuva: Liisa Suomi

NYT NIITÄ SAA!

On OK
piipahtaa AKT:n
verkkokaupassa.

qr-koodilla pääset
ostoksille.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry on n. 40 000 jäsenen ammattiliitto ja vahva edunvalvoja. Liiton jäsenet työskentelevät autoliikenne-, ahtaus-, säiliö- auto- ja öljytuote-, matkailu-, huolinta- ja liikenneopetusaloilla sekä huoltokorjaamoissa, terminaaleissa ja lentokoneiden matkustamoissa. Jäsenet kuuluvat ammattiosastoihin, jotka ovat puolestaan AKT:n jäseniä.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry

John Stenbergin rantaa 6,
00530 Helsinki

Postiosoite:
PL 313, 00531 Helsinki
akt.fi

Toimisto avoinna:
Katso akt.fi/yhteystiedot

Jäsenrekisteri:
Puhelinpäivystys 09 6131 1244

Työsuhdeneuvonta:
Puhelinpäivystys 09 6131 1222

ALUETOIMISTOT

Etelä-Suomen aluetoimisto
Viherniemenkatu 5, 00530
Helsinki
09 6131 1400
09 6131 1401
09 6131 1402

Länsi-Suomen aluetoimisto
Maariankatu 6 b, 20100 Turku
02 450 1540
02 450 1541

Sisä-Suomen aluetoimisto
Rautatienkatu 10, 6. krs, 33100 Tampere
03 230 1510
03 230 1515

Itä-Suomen aluetoimisto
Kauppakatu 32, 3. krs, 80100 Joensuu
013 5111 410
013 5111 411

Pohjois-Suomen aluetoimisto
Isokatu 30, 4. krs, 90100 Oulu
08 870 1440
08 870 1441

KULTTUURIVINKKI

Ukrainan sota: havunneulan tarkka kuvaus ja tarjolla myös opetuksia

TEKSTI Jaakko Takalainen

Entinen pääesikunnan tiedustelupäällikkö kenraali- evp ja europarlamentaarikko **Pekka Toveri** (s. 1961) on kirjoittanut yhdessä **Jaakko Puuperän** kanssa kirjan Venäjän aloittamasta Ukrainan sodasta. Puuperä on entisen Suomen sotilas-lehden päätoimittaja. Toveri on toiminut vuodesta 2024 Euroopan unionin Ukraina-valtuuskunnan puheenjohtajana.

Kirjan otsikko ei ole ainakaan ujo: samalla lailla on nimetty muun muassa alan perusteos **Carl von Clausewitzin Sodankäynnistä** (Vom Kriege, 1832). Toki Toverin ja Puuperän opus ei pyri niin korkealentoiseksi vaan on käsikirja ja tapah-

tumien kuvaus. Eli: *tämä tapahtui, miksi näin, mitä tästä seuraa, mitä voimme oppia.*

Puuperän taustan takia kirjassa on hieman *Kansa taisteli, miehet kertovat* -lehden makua, muttei liikaa. Pääasiassa sotatapahtumien kuvaus on hämmästyttävän tarkkaa, johtavien upseerien nimet mainitaan komppanian (100 - 200 miestä) tasolle asti. Havunneulan tarkkoja tietoja Toveri on varmaankin pystynyt hankkimaan aikaisempien työtehtäviensä kautta. Mukana on myös lyhyt katsaus Ukrainan historiaan.

Onko teos vanhentunut (teos päättyy vuoden 2024 loppupuolelle), kun Yhdysvaltain presidentiksi valittiin Ukrainaan karsaasti ja Venäjään lempeästi suhtautuva **Donald Trump**? En sanoisi näin, koska tapahtumat ovat tapahtuneet, ne ovat totta, vaikka sota on vielä kesken. Kun sota joskus loppuu, voi tulkin-toja tarkentaa, ehkä kirjan toiseen painokseen.

Toveri on melkein optimisti, kunhan länsimaat sijoittavat tarpeeksi ja päättäväisesti puolustukseen (so. aseisiin). Kaikkiaan Ukrainan sodasta on oiva opus päivänkoh-taisen Ukrainan sodan uutisoinnin ymmärtämiseksi. ●

Pekka Toveri ja Jaakko Puuperä, Ukrainan sodasta, Docendo 2025

On OK kuulua liittoon.

*Kiinnitä turvavyösi
ja liity AKT:n jäseneksi!*

akt.fi/jasenyys